www.e-rara.ch

Demosthenis et Aeschinis principum Graeciae oratorum opera

Demosthenes

Basileae, [1571-]1572

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-98668

Demosthenis Adversus Macartatum De Hagniana hæreditate Oratio, Hieronymo Wolfio interprete

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

ARGVMENTVM ORATIONIS CONtra Macartatum, de Hagniana hæreditate.

HAgnias & Eubulides consobrini fuerunt. Horum alter, Hagnias, obijt sine liberis. Eubulides autem filiam reliquit Philomacham, quę agit in eam hæreditatem, vt genere proxima. cum ea litigant Glaucus quidam, & Glauco, non ratione propinquitatis, sed testamento freti: quod cum in iudicio adulterinum deprehensum esset, hæreditatem accipit Philomache. Theopompus venit in iudicium, assumptisq; tum his ipsis qui causa ceciderant, tum præter hos Eupolemo, ad hęreditatis disceptationem arcessit Philomacham. Permittebat enim lex vnicuiq; in ius vocare victorem, & hæreditatis possessorẽ. Cum verò per fraudem concinnata esset actio, vt ait Sositheus: vincit Theopompus. ac is quidem obit, filio relicto Macartato. Philomachæ autem nascitur filius: eum nominat Eubulidem, & adoptandum dat patri suo Eubulidi, consobrino Hagniæ, qui reliquerat hęreditatem, eumq; adoptatum introducit ad Curiales Hagnię & Eubulidis. quem Curiales, vt qui iure introduceretur, receperunt. His actis, puer ad disceptationem hęreditatis vocat Macartatum, Theopompi filium. orationem habet Sositheus, naturalis pueri pater.

ΑΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΑΓνίας καὶ Εὐβουλίδης ἦσαν ἀνεψιοί. τούτων δ' ἀγνίας ἐτελεύτησεν ἄπαις· ὁ δ' Εὐβουλίδης θυγατέρα κατέλιπε φιλομάχην, ἣ τις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου, ὡς οὖσα ἐγγυτάτω τῷ γένει. ἀμφισβήτουν δ' αὐτῇ γλαῦκός τίς καὶ γλαύκων, οὐχ ἀγχιστείᾳ γένους, ἀλλὰ διαθήκας ἰσχυριζόμενοι. ὧν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ψευδῶν ἐλεγχθεισῶν, παραλαμβάνει τὸν κλῆρον ἡ φιλομάχη*. εἰσιὼν δ' ὁ θεόπομπος αὐτούς τε τούτους τοὺς ἡττωμένους παραλαβὼν, καὶ πρὸς τούτοις εὐπόλεμον, προσεκαλέσατο εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου τὴν φιλομάχην. ἐξεστι γὰρ ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ προσκαλεῖσθαι τὸν νενικηκότα, καὶ ἔχοντα τὸν κλῆρον. κατασκευασθείσης δὲ πρὸς ἀπάτην τῆς δίκης, ὡς φησι σωσίθεος, νικᾶσιν ὁ θεόπομπος. κἀκεῖνος μὲν ἐτελεύτησεν, υἱὸν καταλιπὼν μακάρτατον, τῇ δὲ φιλομάχῃ γίγνεται παῖς, ὃν ὠνόμασεν εὐβουλίδην, καὶ εἰσποιήσας τὸν εὐβουλίδῃ τῷ ἑαυτῆς μὲν πατρὶ, ἀνεψιῷ δὲ ἀγνίου τοῦ τὸν κλῆρον καταλελοιπότος. εἰσποιήσασα δὲ εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φρήτορας τοῦ εὐβουλίδου καὶ ἀγνίου, καὶ οἱ φρήτορες ἐδέξαντο, ὡς δικαίως εἰσαγόμενον. τούτων δὲ πραχθέντων ὁ παῖς εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου προσκέκληται μακάρτατον, τὸν υἱὸν τοῦ θεοπόμπου. καὶ λέγει τὸν λόγον σωσίθεος, ὁ φύσει πατὴρ τοῦ παιδός.

DEMOSTHENIS ADVERSVS MACARTATVM DE HAgniana hæreditate Oratio, Hieronymo Vuolfio interprete.

Perstringit aduersariorum fallacias & violẽtiam, qui hæreditatẽ vxori suæ extorserint.

QVum prius etiam controuersiæ nobis fuerint, Iudices, cum istis ijsdem de Hagniana hæreditate: neque vllum isti modum statuant iniquitati & violentiæ: dum quouis modo ea quæ ad se nihil attinent, obtineant: necesse fortassis est, rem omnem ab initio repetere. Sic enim, Iudices, & vos facilius omnia quæ dicentur, intelligetis: & isti quales homines sunt, tales esse ostendentur. Apparebit enim, eos iam olim auspicatos, minimè adhuc à suis malis artibus recedere: vt qui existiment, sibi, quicquid in mentem inciderit, perficiendum esse. Oramus igitur vos, Iudices, vt nostram orationem cum beneuolentia & attentè ad finem vsque audiatis. Dabo autem & ego operam, vt rem quàm fieri perspicuè poterit, vos edoceam. Pueri huius mater, Iudices, cum genere proxima esset Hagniæ, Polemonis filio, in Hagniæ hæreditatem egit secundum leges vestras: nec eorum, qui tum de ea hæreditate contenderunt, se genere esse propiorem, vel iurare quisquam ausus fuit. Constabat enim inter omnes, mulieris esse hæreditatem ratione propinquitatis. Sed Glaucus Exæ filius, & Glauco frater eius, & Theopompus Macartati pater: qui illis earum rerum omnium & autor & adiutor fuit, & pleraque testimonia dixit: venerunt, falso testamento concinnato: quod quidem testamentum cum ab eis oblatum esset, inuentum est falsum. Neque illi succubuerunt solum: sed & cũ summa improbitatis opinione è iudicio abierunt. Theopõpus autem, Macartati pater, tum præsens, proclamãte præcone, nunquis agere in hæreditatẽ Hagniæ, aut sacramento contẽdere vellet, siue genere, siue ex testamento: contendere sacramento non est ausus: sed ipse pronũciauit, ad se nulla ratione pertinere Hagniæ hæreditatẽ. Quam cum mater pueri huius iudicio victis aduersarijs omnibus, teneret: ita nefarij fuerunt isti, vt neque in legibus vestris, neque in sententijs*

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Ο ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΣ.

ΕΠειδὴ καὶ πρότερον ἀγῶνες ἐγένοντο ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς τοῦτ' αὐτοὺς τούτους περὶ τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου, καὶ οὐδὲν πώποτε πραττομένοις καὶ βιαζομένοις, ὥστε οὐκ παντὸς τρόπου τὰ μὴ προσήκοντα ἑαυτῆς, ἔχειν ἀνάγκη ἴσως ἐστὶ τὰ πραχθέντ' ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι. ὑμεῖς τε γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ῥᾷον προσαγαγοίητε ἅπασι τοῖς λεγομένοις. καὶ οὗτοι δηπουθεν ἐξιστάσιν αὐθρωποι· καὶ ὅτι πάλαι ἤδη ἀρξάμενοι οὐδὲν πώποτ' κακοτεχνοῦντες· καὶ οἰόμενοι δεῖν πράττεσθαι ὅ, τι αὐ ἐπέλθῃ τούτοις. δεόμεθα δ' ἡμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εὐνοϊκῶς ἀκροᾶσθαι τῶν λεγομένων, καὶ προσαγαγεῖν, προσέχοντες τὸν νοῦν. πειράσομαι δ' κἀγὼ διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς αὐ οἷός τε ὦ, περὶ τ' πεπραγμένων σαφέστατα. πυτὶ γὰρ τοῦ παιδὸς ἡ μήτηρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἦν οὖσα ἐγγυτάτω ἀγνίᾳ* τῷ ἐξοίκῳ, ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου κ τοῦ νόμους τοῦ ὑμετέρους. καὶ τῶν τότε ἀμφισβητούντων αὐτῇ τοῦ κλήρου τουτοὶ, ἦν μὲν ὡς ἐγγυτάτω τις εἴη αὐτῶν τῆς γυναικὸς, οὐδ' ἐπεχείρησεν οὐδεὶς ἀπιμόσαι (ὡμολογεῖτο γὰρ παντάπασιν, τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ κληρονομία κ τὴν ἀγχιστείαν) διαθήκας δ' ψευδεῖς ἦκον καταστήσαντες γλαῦκός τε ὁ ἐξοίκος, καὶ γλαύκων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ θεόπομπος ὁ τουτοὶ πατὴρ μακαρτάτου, ὃς ἐκείνοις συγκαλεσκεύαζεν ἅπαντα ταῦτα, καὶ ἐμαρτύρει τὰς πλείστας μαρτυρίας. αἱ δὲ διαθῆκαι, ἃς τότε παρέφερον, ἐξηλέγχθησαν ψευδεῖς οὖσαι. καὶ οὐ μόνον ἡττήθησαν, ἀλλὰ καὶ πονηρότατοι δόξαντες εἶναι, ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου. καὶ δηπουθεν ἡμῶν τότε θεόπομπος ὁ τουτοὶ πατὴρ μακαρτάτου, καὶ κ κήρυκος κηρύττοντος, εἴ τις ἀμφισβητεῖν ἢ προσκαταβάλλειν βούλοιτο τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου, ἢ κ τοῦ γένους, ἢ κατὰ διαθήκας, οὐκ ἐπολμησε προσκαταβαλεῖν, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδίκασεν, ὅτι οὐδαμόθεν αὐτῷ προσῆκεν οὐδὲν τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου. ἐχούσης δὲ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τουτοὶ τὸν κλῆρον, ἐπειδὴ ἐνίκησεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητήσαντας ἑαυτῇ· οὕτως εἰσὶ μιαροὶ οὗτοι, καὶ οὐκ οἴονται δεῖν οὔτε τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι, οὔτε τοῖς

τῆς γνωσθεῖσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλὰ πάντα τρόπον ἐπιχειροῦντες ἀφελέσθαι πάλιν τὴν γυναῖκα τὴν κλῆρον, ὃν ὑμεῖς αὐτῇ ἐψηφίσασθε· ὥστε συνομόσαντες καὶ συνθήκας γράψαντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ καταθέμενοι παρὰ μηδείῳ ἀγυρτίῳ θεόπομπος ὁ τοῦδε πατὴρ μακαρτάτου, καὶ γλαύκων, καὶ γλαῦκος ὁ ἠπιηθεὶς τὸ πρότερον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν οἰκηιδίων τέταρτον προσλαβόντες, Εὐπόλεμος οὗ αὐτῷ ὄνομα· οἵτοι ἅπαντες κοινῇ ἐπιβουλεύσαντες* προσκαλέσαντο τὴν γυναῖκα πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς Δελφοὺς δικασταὶ τοῦ κλήρου τοῦ ἁγνίου, φάσκοντες τὸν νόμον κελεύειν* παρὰ τοῦ ἐπιδεδικασμένου καὶ ἔχοντος τὸν κλῆρον προσκαλεῖσθαι, ἐάν τις βούληται ἀμφισβητεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἦλθεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τά τε ἄλλα οὗ αὐτοῖς ἅπαντα παρεσκευασμένα εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸ ὕδωρ πρὸς ὃ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, πεντάπλασιον ἡμῶν ἔλαβον. ἐξ ἀνάγκης γὰρ οὖ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ ἄρχοντι, ἀμφορέα ἑκάστῳ ἐγχεῖν τῶν ἀμφισβητούντων, καὶ τρεῖς χοᾶς τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. ὥστε συνέβαινεν ἐμοὶ τῷ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀγωνιζομένῳ, μὴ ὅτι περὶ τοῦ γένους καὶ τῶν ἄλλων, ὧν μοι προσῆκεν, διηγήσασθαι τοῖς δικαστοῖς ὡς ἐγὼ βουλόμην· ἀλλ' οὐδ' ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο οὐδὲ πολλοστὸν μέρος, ὧν κατεψεύδοντο ἡμῶν· πέμπτον γὰρ μέρος εἶχον τοῦ ὕδατος. καὶ τὸ σόφισμα οὗ τοῦτο, αὐτοὺς μὲν ἑαυτοῖς συναγωνίζεσθαι, καὶ ὁμολογεῖν ἅπαντα, περὶ ἡμῶν δὲ λέγειν τὰ οὐδέποτε γενόμενα. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιβουλευσάντων καὶ συναγωνιζομένων ἀλλήλοις ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δίκην* τεσσάρων τεθέντων κατὰ τὸν νόμον· εἰκότως, οἶμαι, οἱ δικασταὶ ἐξηπατήθησαν, καὶ ἐστασίασαν ἀλλήλοις. καὶ ἀναχρυσωθέντες ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ἐψηφίζοντο ὅ, τι τύχοι ἕκαστος. καὶ αἱ ψῆφοι ὀλίγαις πάνυ ἐγένοντο πλείοσι, ἢ τρισίν, ἢ τέτταρσιν ἐν τῷ θεοπόμπου δίσκῳ, ἢ ἐν τῷ τοῦ γυναικός. καὶ τότε μὲν τοῦτο οὗ τὸ πραχθέντα, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐπειδὴ δ' οὗτοι ὁ παῖς ἐγένετο, καὶ ἐδόκει καιρὸς εἶναι, οὐκ ὀργισθεὶς ἐγὼ τοῖς γενομένοις, ἀλλ' ἡγούμενος εἰκός τι παθεῖν τοῦτο τοὺς δικάζοντας, εἰσῆγον εἰς τοῦτο φράτρας τοῦτο* ἁγνίου Εὐβουλίδου τὸν παῖδα τοῦδε ἐκ τῆς θυγατρὸς ὄντα τοῦ ἐκείνου, ἵνα μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος. ἐκεῖνος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ Εὐβουλίδης, ὁ τῷ ἁγνίᾳ γένει ὢν ἐγγυτάτω, μάλιστα μὲν εὔχετο τοῖς θεοῖς υἱὸν αὐτῷ γενέσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ τοῦδε μήτηρ τοῦ παιδὸς αὐτῷ ἐγένετο. ἐπειδὴ δὲ τούτου ἀπέτυχε, καὶ οὐκ ἐγένετο ἄρρεν παῖς αὐτῷ οὐδὲ εἷς. μετὰ ταῦτ' ἤδη ἐπαιδεύετο ὅπως οὐκ τὴν θυγατέρος εἰσποιηθῇ αὐτῷ υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν ἑαυτοῦ. καὶ τὸν ἁγνίου, καὶ εἰς τὰς φράτρας εἰσεγραφῇ τοῦ ἐκείνου ἡγούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ τὸν ὑπολοιπῶν τοῦτον εἶναι ἑαυτῷ οἰκεῖόταλον καὶ ὅτως αὖ μάλιστα τὸν οἶκον τὸν ἑαυτοῦ διασώζεσθαι, καὶ οὐκ αὖ ἐξερημωθεῖσαι. καὶ ἐγὼ ταῦτα ὑπηρετῶν αὐτῷ, ὁ τοῦ Εὐβουλίδου θυγατέρα ἔχων, ἐπιδικασάμενος ὡς γένει ὢν ἐγγυτάτω. εἰσήγαγον τὸν παῖδα τοῦτον εἰς τὰς ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου φράτρας, μεθ' ὧν καὶ θεόπομπος ὁ τοῦδε πατὴρ μακαρτάτου, ἕως ἔζη, ἐφρατρίαζε, καὶ αὐτὸς ὅπερ. καὶ οἱ φράτορες, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἱ τούτου μακαρτάτου, οἱ ἄριστα εἰδότες περὶ τοῦ γένους, ὁρῶντες, αὐτὸν μὲν τοῦτον οὐκ ἐθέλοντα κινδυνεύειν, οὐδ' ἀπαγόντα τὸ ἱερεῖον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, εἰ μὴ παρεσκεύασται, εἰσήγετο ὁ παῖς οὗτοι, αὐτοὺς δ' ἀξιοῦντα ἐπιορκεῖν· λαβόντες τὴν ψῆφον, κειμένων τῶν ἱερείων, ἀπὸ βωμοῦ φέροντες δὶς τὴν φρατρίαν, παρόντος τοῦδε μακαρτάτου, ἐψηφίσαντο τὸ δίκαιον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀρθῶς καὶ προσηκόντως, τὸν παῖδα τοῦδε εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδη υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν ἁγνίου. ψηφισαμένων δὴ τῶν φρατόρων τοῦδε μακαρτάτου, υἱὸς ὢν Εὐβουλίδου ὁ παῖς οὗτοι,* προσεκαλέσατο μακάριστον τὸν κλῆρον τὸν ἁγνίου εἰς διαδικασίαν, καὶ

A tentijs iudicium acquiescendum sibi esse putarint: sed quo iure qua iniuria mulieri rursus eripere hæreditatem, quam ei vos addixeratis, instituerint. Itaque coniuratione facta, & fœdere inter se icto, eoq; apud Medeum Hagnusium deposito: Theopompus Macartati pater, & Glauco, & Glaucus prius victus: alio quodam familiarium quarto adhibito (Eupolemus ei nomen erat) hi omnes communiter insidiati, citarunt mulierem ad prætorem, ad disceptationem Hagnianæ hæreditatis: lege freti, quæ iuberet eum qui adijsset hæreditatem, & teneret, citari: si quis in eandem agere vellet. Hos vbi prætor in iudicium duxit. & causa agenda fuit: tum alia eis omnia præparata fuerunt ad iudicium: tum aquæ ad quam disceptandum erat, quadruplo plus nobis acceperunt. Necesse enim, Iudices, habebat prætor amphoram vnicuiq; accusatorum infundere: & tres choas posteriori orationi. Proinde fiebat, vt ego, mulieris defensor, non modò de genere & cæteris quæ dicenda erant, iudicibus meo arbitratu narrare non possem: sed ne minimam quidem mendaciorum, quæ in nos congesserant, partem refutare. quintam enim aquæ partem habebam. Atque id artificium illud fuit, vt ipsi inter se colluderent, ac mutuas traderent operas, omniaq; confiterentur: de nobis autem ea dicerent, quæ nunquam facta sunt. Cum igitur ad eum modum insidias struxissent, & coniunctis viribus nos oppugnarent, discis* quatuor ex lege positis: iudices, quod equidem non miror, decepti, inter sese dissenserunt, atq; illis artificijs seducti, id pronunciarunt, quod vnicuiq; in buccam venerat: calculiq; paucis omnino plures, vel tribus, vel quatuor, in Theopompi disco, quàm in mulieris, sunt inuenti. Actum hæc acta fuerunt, Iudices. Posteaquam autem hoc puero nato tempus esse videbatur: ego non iratus ob ea quæ acciderant, sed humanum quiddam accidisse ratus illius temporis iudicibus: introduxi ad Curiales Eubulidæ, Eubulidem puerum hunc, eius filia natum: vt ne eius familia desolaretur. Is enim Eubulides, Iudices, Hagniæ genere proximus, in primis quidem exoptabat à dijs, sibi nasci filium, quemadmodum ei & filia, pueri huius mater, nata erat. Cum autem eo voto

Puero in Hagniç familiã adoptato, actio in Macartatũ instituta.

C frustratus, mares liberos nullos omnino suscepisset: iam secundo loco cupiebat, è filia sibi adoptari filium, in suam & Hagniæ familiam, & ad suos Curiales introduci: quòd existimabat, Iudices, è reliquis hunc sibi esse coniunctissimum, & sic suam familiam rectissimè conseruari, & ab interitu vindicari. In quo ego ei obsecutus vt qui Eubulidæ filiam haberem, iudicio adeptus, tanquam genere proximus: introduxi puerum hunc ad Hagniæ & Eubulidis Curiales: in quorum & Theopõpus, dum vixit, Macartati pater, curia fuit, atq; iste ipse. Curiales porrò Macartati, optimè gnari generis, quum viderent, istum quidem ipsum fugitare periculum, neq; victimam ab ara abducere, quasi puer hic non legitimè introduceretur, postulare autem vt ipsi peierarent: calculis, de ara Curialis Iouis, dum sacra arderent, desumptis, præsente Macartato, id quod iustum erat, decreuerunt, Iudices, rectè & conuenienter puerum hunc Eubulidæ filium in Hagniæ familiam introduci. Quibus per Curiales Macartati decretis, hic puer vt filius Eubulidis, citauit Macartatum de Hagniæ hæreditate, in iudicium,

& diem dixit apud prætorem, autore adscripto fratre suo. Mihi enim, Iudices, porrò non licebat autorem fieri, qui puerum in Eubulidæ familiã adoptassem: Atq; ea citatio facta est à puero hoc ex eadem lege, qua freti & isti matrem huius, quæ prius iudicio vicerat, & hæreditatem Hagniæ tenebat, accessierant. Recita mihi legem, qua actio in eum datur, qui hæreditatem tenet.

LEX.

*Sin de adita contendat hæreditate, aut pupilla: citet eum qui hæreditatem tenet ad prætorem, quemadmodum fit in alijs causis. Sacramento autem contendat petitor. Sin sine citatione petierit: imperfecta erit petitio hæreditatis. Sin is qui hæreditatem adijt, superstes non fuerit, arcessat simili ratione eum, cui præfinitum tempus nondum est terminatum: * disceptatio autem apud prætorem esto ea ratione, qua is egit, qui hæreditatem tenet. Legem quidem audiuistis. Iustam autem rem à vobis petam, Iudices: si ostendero, Theopompo patre Macartati, genere esse Hagniæ propiorem Eubulidem puerum hunc: & Philomacham quæ est mater pueri, Eubulidæ filia: neque tantùm esse genere proximos sed in vniuersum, ne vllum quidem esse hominem in familia Hagniæ alium, quam matrem pueri huius, & ipsum hunc puerum: hæc si ostendero, quæso vt nobis opem feratis. Ac primùm quidem decreueram, Iudices, in tabula descriptos omnes agnatos & gentiles Hagniæ, sic vobis ostendere singulos. sed quia eam non ex æquo spectare posse omnes iudices, remotius præsertim sedentes, videbantur: necessarium fortasis, est, oratione docere vos, quæ res communis est omnibus. Conabimur autem & nos, quàm facere breuissime poterimus, explicare genus Hagniæ. Buselus fuit Exæi filius. is quinque filios suscepit, Hagniam, Eubulidem, Stratium, Habronem, & Cleocritum. hi omnes Buseli filij, viri facti sunt: inter quos omnes Buselus facultates suas rectè & iustè, vt conueniebat, distribuit. Partiti facultates, vxorem quisque duxit, vt leges vestræ iubent: & filij nati sunt eis omnibus & nepotes: factæq; sunt ex vnica Buseli, quinque familiæ: & seorsim quisque habitauit, suam quisque domum habuit, & sobolem procreauit. De tribus igitur fratribus, Buselij filijs, eorumq; posteris, Iudices, quid ego vobis negocium facessam, & mihi ipsi, de singulis memorando? Cum enim in eodem sint genere cum Theopompo, & omnes æquè Hagniam attingant, cuius est hæreditas: nullus eorum neque prius vnquam, neq; nunc molestus nobis fuit, aut litem mouit: neq; vel de hæreditate Hagniæ, vel de muliere pupilla, quam ego habeo, in iudicio nobiscum contendit: sed existimarunt, nihil prorsus ad se attinere quicquid esset Hagniæ. Superuacaneum igitur mihi esse videtur quicquam de his dicere: nisi quatenus attingendum erit. De Theopompo autem Macartati patre, & ipso Macartato, de his est mihi necessariò dicendum. Res autem, Iudices, paucis expediri potest. Vt paulo antè audiuistis, Buselo quinq; filios fuisse natos: horum vnus fuit Stratius, à quo Macartatus oriundus est: & alter Hagnias, à quo puer hic originem ducit. Natus autẽ est filius Hagniæ Polemo, & filia Philomache, soror Polemonis germana et vterina. Stratio, Hagniæ fratre, nati sunt, Phanostrate & Charidemus*

Series generis, iusq; propinquitatis, nomen pueri, Theopõpi mendacium, & victoria Philomaches.

ϗ ἔλαχε πρὸς τὸν ἄρχοντα, κύριον ὑπισχνούμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐαυτοῦ. ἐμοὶ γὰρ οὐκέτι οἷόν τ' ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, κυρίῳ ὑπισχνεῖσθαι, εἰ ἀπ' ἐπιτρόπου τὸν παῖδα εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου. ϗ ἡ πρόσκλησις ἐγίγνετο τῷ παιδὶ τούτῳ ϗ τὸν νόμον, καθ' ὃν πρὸς ὅ τοι προσκαλεσάμενος τὸν τοῦδε μητέρα, τὴν νενικηκυῖαν πρότερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ϗ ἔχουσαν τὸν κλῆρον τοῦ ἀγνίου. καί μοι ἀναγνῶθι τὸν νόμον καθ' ὃν ἡ πρόσκλησίς ἐστι πρὸς τοὺς ἔχοντας τὸν κλῆρον.

Νόμος.

Ἐὰν δὲ ἐπιδεδικασμένου ἀμφισβητῇ τοῦ κλήρου, ἢ τῆς ἐπικλήρου,* προσκαλείσθω τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων δικῶν· πρὸς καταβολὰς δ' εἰσιέτω ἀμφισβητοῦντι. ἐὰν δὲ μὴ* προσκαλεσάμενος ἐπιδικάσῃ, ἀτελὴς ἔστω ἡ ἐπιδικασία τοῦ κλήρου. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ὁ ἐπιδικασάμενος τοῦ κλήρου· προσκαλείσθω ϗ ταυτί, ᾧ ἡ προθεσμία μή πω ἐξήκει, τὸν δ' ἀμφισβητοῦντα εἶναι* τῷ ἄρχοντι, καθότι ἐπεδικάσατο, ὃ αὐτὸς ἔχει τὰ χρήματα. ἃ δὲ νόμος ἀκηκόατε. δέομαι δ' ὑμῶν δικαίαν δίκην, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐὰν γὰρ ἐπιδείξω, Θεόπομπος μὲν ὁ τοῦ Μακαρτάτου πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου γένει ὄντας ἀγχιστείας τοῦ παιδὸς τουτοὶ, ϗ Φιλομάχου, ἥ ἐστι μήτηρ τῷ παιδὶ, Εὐβουλίδου θυγάτηρ, ϗ οὐ μόνον γένει ἐγγυτάτω ὄντας, ἀλλὰ ϗ τὸ παράπαν οὐδ' ὄντα οὐδένα ἄνθρωπον ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγνίου ἄλλον, ἢ τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς τουτοὶ, ϗ αὐτὸν τοῦτον τὸν παῖδα· ταῦτ' ἐὰν ἐπιδείξω, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, βοηθῆσαί μοι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον διενοήθην, ὦ ἄνδρες δικασταί, γράψας ἐν πίνακι ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀγνίου, ὅτως ἐπιδεικνύοιμι ὑμῖν καθ' ἕκαστον. ἐπεὶ δ' ἐδόκει οὐκ εἰκὸς ἐξ ἴσου ἡ θεωρία ἅπασι τοῖς δικαστοῖς, ἀλλ' οἱ πόρρω καθήμενοι ἀπολείπεσθαι· ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶ τῷ λόγῳ διδάσκειν ὑμᾶς. τοῦτο γὰρ ἅπασι κοινόν ἐστι. πειρασόμεθα δὲ ἡμεῖς, ὡς ἂν μάλιστα δυνώμεθα, διὰ βραχυτάτων ἐπιδεῖξαι τοῦ γένους τοῦ ἀγνίου. Βούσελος γὰρ ἦν ἐξοίου, ὦ ἄνδρες δικασταί, ϗ τούτῳ ἐγένοντο πέντε υἱεῖς, ἀγνίας, ϗ Εὐβουλίδης, ϗ στράτιος, ϗ ἄβρων, ϗ κλεόκριτος. καὶ ὅτι ἅπαντες οἱ τοῦ Βουσέλου υἱεῖς ἄνδρες ἐγένοντο, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν ὁ πατὴρ Βούσελος ἅπασι, καλῶς ϗ δικαίως, ὥσπερ προσῆκε. νομάμενοι δὲ τὴν οὐσίαν, γυναῖκα ἕκαστος αὐτῶν ἔγημεν ϗ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους· ϗ παῖδες ἐγένοντο αὐτοῖς ἅπασι, καὶ παίδων παῖδες. ἐγένοντο πέντε οἴκοι ἐκ τοῦ Βουσέλου οἴκου, ἑνὸς ὄντος· ϗ χωρὶς ἕκαστος ὤκει, τὴν ἑαυτοῦ ἔχων, καὶ ἐκγόνους ἑαυτοῦ ποιούμενος. τοῦ μὲν οὖν τῶν τριῶν ἀδελφῶν τῶν τοῦ Βουσέλου υἱέων, καὶ τῶν ἐκγόνων τὴν τούτοις γενομένων, τί ἂν ἐγὼ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πράγματα παρέχοιμι, ἢ ἐμαυτῷ, ἐξηγούμενος περὶ ἑκάστου; ὄντες γὰρ ἐν τῷ τῷ γένει θεοπόμπῳ, ϗ προσήκοντες ὁμοίως τῷ ἀγνίου, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς αὐτῶν οὔτε πρότερον πώποτε, οὔτε νῦν ἐνώχλησεν ἡμῖν οὔτ' ἀμφισβήτησεν, οὔτε τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου, οὔτε τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλήρου, ἣν ἐγὼ ἔχω, ἐπιδικασάμενος, ἡγούμενοι οὐδὲν ὁπῶν προσήκειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τοῦ ἀγνίου. περιεργον δή μοι δοκεῖ εἶναι λέγειν τι περὶ τούτων, πλὴν ὅσον ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐπιμνησθῆναι. περὶ δὲ Θεοπόμπου τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου, ϗ αὐτοῦ τοῦ Μακαρτάτου, περὶ τούτων μοι ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης λέγειν. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ γὰρ ὀλίγον τι πρότερον ἀκηκόατε, ὅτι τῷ Βουσέλῳ πέντε υἱεῖς ἐγένοντο, τούτων εἷς μὲν στράτιος ὁ τουτοὶ πρόγονος Μακαρτάτου, ϗ ἕτερος ἀγνίας ὁ τουτοὶ πρόγονος τοῦ παιδός. ἐγένετο δὲ ἐκ τοῦ ἀγνίου Πολέμων, καὶ θυγάτηρ Φιλομάχη ἀδελφὴ τοῦ Πολέμωνος ὁμοπατρία ϗ ὁμομήτρια· τοῦ δὲ στρατίου ἐγένοντο τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ

demus

ᾳ ἀγνίᾳ, Φαισοράτη καὶ Χαρίδημος, ὁ τούτου πάππος μακαρτάτου. ἐρωτῶ δὴ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσήκει μᾶλλον τῷ ἀγνίᾳ, οὗτος ὁ Πολέμων καὶ θυγατρὶ ἡ Φιλομάχη, ἢ Χαρίδημος ὁ υἱὸς Στρατίου, ἀδελφιδοῦς δὴ ἀγνίου; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα οἰκειότατον εἶναι ἑκάστῳ ἡμῶν μᾶλλον, ἢ τὸν ἀδελφιδοῦν. καὶ οὐ μόνον παρ' ἡμῖν τοῦτο νενόμισται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦθ' ὁμολογεῖται, ῥᾳδίως ἤδη τοῖς ἄλλοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, παραλογιεῖσθε, καὶ αἰσθήσεσθε τούτους, ὅτι εἰσὶ βίαιοι καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι. ὁ Πολέμωνος γὰρ, ὁ υἱέως ὁ Ἀγνίου, ἐγένετο υἱὸς Ἀγνίας ὁ πάππου τοῦ ἑαυτοῦ, ὄνομα ἔχων ὁ Ἀγνίου. καὶ οὗτος μὲν ἅπαντας ἐπελάθετο ὁ Ἀγνίας ὁ υἱός. τὸν Φιλομάχης δὲ τὸν ἀδελφοῦ τὸν Πολέμωνος, καὶ Φιλάγρου, ὃν ἔδωκεν αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς Πολέμων, ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτοῦ (ὁ γὰρ Φίλαγρος,* ἀδελφὸς ὢν Εὐβουλίδου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀγνίου) τοῦ δὴ Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Πολέμωνος ἐγένετο υἱὸς Εὐβουλίδης, ὁ πατὴρ τῆς μητρὸς τοῦδε τοῦ παιδός. καὶ οὗτοι μὲν υἱεῖς ἐγένοντο Πολέμωνι, καὶ τῇ ἀδελφῇ τῇ Πολέμωνος Φιλομάχῃ. τοῦ δὲ Χαριδήμου ἐγένετο τοῦ υἱέως τοῦ Στρατίου Θεόπομπος, ὁ τουτουὶ πατὴρ μακαρτάτου. πάλιν δὴ ἐρωτῶ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πότερος ὁ οἰκειότερός ἐστι, καὶ προσήκει μᾶλλον ἀγνίᾳ τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ, ὁ Πολέμωνος υἱὸς Ἀγνίας καὶ Εὐβουλίδης ὁ Φιλομάχης υἱὸς καὶ Φιλάγρου, ἢ Θεόπομπος ὁ Χαριδήμου υἱὸς, Στρατίου δὲ υἱιδοῦς; ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ περ καὶ ὁ υἱὸς οἰκειότατός ἐστι καὶ ἡ θυγατὴρ, πάλιν ὁ υἱιδοῦς καὶ ὁ ἐκ τοῦ θυγατρὸς υἱὸς, ὅτι οἰκειότεροί εἰσι μᾶλλον, ἢ ὁ τοῦ ἀδελφιδοῦ υἱὸς, καὶ ὁ ἐξ ἑτέρου ὢν οἴκου. τῷ μὲν οὖν Θεοπόμπῳ ἐγένετο υἱὸς μακαρτάτου τοῦδε· τῷ δὲ Εὐβουλίδῃ τῷ τοῦ Φιλομάχης υἱεῖ, ἀνεψιῷ δὲ ἀγνίου ὄντι πρὸς πατρὸς* Εὐβουλίδου ἀνεψιοῦ παῖς ὢν ἀγνίᾳ πρὸς πατρὸς ὑποῖος ὁ παῖς. ἐπειδὴ ἡ Φιλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, καὶ ὁ Πολέμων ὁ πατὴρ ὁ ἀγνίου, ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι. τῷ δέ γε μακαρτάτῳ τῷδε, τῷ υἱεῖ τῷ Θεοπόμπου, οὐδὲν ἐγένετο ἔκγονον, ὅ, τι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ τούτου καὶ τῷ Στρατίου. τούτων δὴ οὕτως ἐχόντων, τῷ μὲν παιδὶ τούτῳ ἔστιν ὄνομα τὸ ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων, καὶ μεχρὶ ὧν ὁ νόμος κελεύει τὸ ἀγχιστεῖαν εἶναι. ἀνεψιοῦ γὰρ ἀγνίου παῖς ἐστιν. ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ Εὐβουλίδης ἀνεψιὸς ὢν ἀγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος. ὁ δέ γε Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ μακαρτάτου, οὐκ αὖ εἶχεν ὄνομα θεῶν αὐτῷ τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων οὐδέν. ἐξ ἑτέρου γὰρ οἴκου ὢν τοῦ Στρατίου. οὐ προσήκει δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδένα ἄνθρωπον τὸν κλῆρον ἔχειν, τὸν ἀγνίου, ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντα, ἕως αὖ τις λείπηται τῶν γνωμένων ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγνίου, οὐδὲ ἐκβάλλειν βίᾳ. ὅπερ οὗτοι δρᾶν πειρῶνται), γένει τινὰ ἀπωτέρω ὄντες, καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ. τοῦτο γάρ ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὃ παρεκρούσατο Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ μακαρτάτου. τίνες οὖν εἰσι λοιποὶ οἱ ἐπιγνῶν ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγνίου; Φιλομάχη τε ἡ ἐμὴ γυνὴ. Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα. τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ἀγνίου. καὶ οὗτοσὶ ὁ παῖς, ὁ εἰσηγμένος υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου καὶ ἀγνίου. Θεόπομπος δὴ ὁ τουτουὶ πατὴρ μακαρτάτου, οὐκ ὢν τοῦ οἴκου τοῦ ἀγνίου ἐψεύσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς ὑπερμεγέθες ψεῦδος. [illegible] τε τὸν Φιλομάχης τοῦ τοῦ πολέμωνος ἀδελφῆς, [illegible]δος δὴ ἀγνίου, ὅτι οὐκ εἴη τῷ Πολέμωνι τῷ τοῦ ἀγνίου υἱεῖ ὁμοπατρία καὶ ὁμομήτρεια ἀδελφή· καὶ πάλιν προσποιούμενος τοῦ αὐτοῦ οἴκου εἶναι ἀγνίου, οὐδὲ πώποτε γνώμενος. ταῦτα δὲ πάνυ ἀδεῶς ἔλεγεν ὁ Θεόπομπος, μάρτυρα μὲν οὐδένα παραγόμενος, ὃς τις ἔμελλεν ὑπόθυμος ἡμῖν ἔσεσθαι. συνομολογοῦντας γὰρ αὐτῷ ἔχων τοὺς κοινωνοὺς οἳ ἦσαν ἀλλήλοις συναγωνιζομένοι καὶ δὴ ἅπαντα ἔπραττον κοινῇ, ὅπως ἀφέλωνται τὴν γυναῖκα, τὴν τουτουὶ μητέρα τοῦ παιδός,

τὸν

A *demus, Macartati auus. E vobis igitur quæro, Iudices, vter coniunctior sit & propior Hagniæ? is Polemo filius, & filia Philomache: an Charidemus Stratij filius, Hagniæ ex fratre nepos? Ego quidem certè opinor, filium & filiam vnicuiq; nostrum longè coniunctiorem esse, quàm fratris sororisue filiũ. Neq; apud nos solum: sed etiam apud cæteros tum Græcos tum Barbaros hoc receptum est. Quod cum in confesso sit: facilè iam cætera intelligetis: & istos homines esse violẽtos & proteruos, sentietis. Polemonis enim Hagniæ filij, filius fuit Hagnias, eodẽ cum auo suo Hagnia nomine: & is quidem posterior Hagnias sine liberis decessit. Philomachæ autem, sororis Polemonis, & Philagri, cui dedit eam frater Polemo, quippe patrueli suo (Philager enim* filius fuit Eubulidæ, fratris Hagniæ) Philagri igitur, patruelis Polemonis, filius fuit Eubulides, maternus auus huius pueri. Et hi liberi fuerunt Polemoni, & sorori Polemonis Philomachæ. E Charidemo autem natus est Stratij filio, Theopompus, pater Macartati. Denuò igitur quæro, Iudices, vter cõiunctior sit & propior Hagniæ primo*

B *illi: Polemonis filius Hagnias, et Eubulides, Philomachæ filius, & Philagri: an Theopõpus Charidemi filius, Stratij nepos? Ego existimo Iudices, si quidem & filius multò coniunctior est, & filia: rursus è filio, & è filia natum filium, hos esse coniunctiores, quàm nepotis è fratre filium, & eum qui est ex alia familia. Ac Theopompo filius Macartatus. Eubulidæ autem Philomachæ filio,* qui respectu patris Philagri, Hagniæ patruelis fuit, puer hic natus est, Hagniæ coniunctus, vt filius patruelis fratris: quoniam Philomache, mater Eubulidæ, & Polemo pater Hagniæ fratres fuerunt, germani & vterini. Macartato autem, filio Theopompi, nihil genitum est, quòd sit in familia huius & Stratij. Quæ cum ita sint: puero huic nomen est ex eorum numero, quæ legibus iubentur, & quatenus lex propinquitatem extendi iubet. consobrini enim Hagniæ filius est. Pater enim eius Eubulides, consobrinus fuit Hagniæ, filius est. Pater enim eius Eubulides, consobrinus fuit Hagniæ, cuius est hæreditas. At Theopompus, pater Macartati, nullum ei nomen lege sancitum imponere potuisset. ex alia enim fuit Stratiana fa-*

C *milia. Neque verò conuenit Iudices, vt quisquam mortalium, qui sit ex alia familia, Hagniæ hæreditatem habeat, dum aliquis superfuerit in Hagniana familia natus: aut vi quenquam inde eijciat: id quod isti agunt, cum sint & genere remotiores, & non in eadem familia. Hoc enim illud est, Iudices, quo Theopompus Macartati pater, fucum iudicibus fecit. Qui nam igitur restant, qui adhuc sint in Hagniæ familia? Philomache vxor mea, Eubulidæ autem filia, patruelis Hagniæ: & hic puer introductus filius in familiam Eubulidæam & Hagnianam. Theopompus autem Macartati pater, cum ex Hagniæ familia non esset, ingenti mendacio decepit iudices, & de Philomacha Polemonis sorore, amita Hagniæ, quam negaret esse Polemonis, Hagniæ filij, germanam & vterinam sororem: & rursus cum iactaret, se esse Hagniæ gentilem, qui nunquam fuit. Hæc verò Theopompus securè omnia dicebat: nullo quidem teste adhibito, qui nobis in iudicio rationem redderet: sed quòd assensores habebat socios, qui mutuas tradebant operas, atq; adeò communi consilio agebant omnia, vt eriperent à muliere, huius pueri matre*

hæredita-

hæreditatem, quam ei vos decreueratis. Volo igitur, Iudices, eorum quæ dixi apud vos testimonia proferre, vt constet, primùm euicisse hæreditatem Hagniæ, Eubulidæ filiam Philomacham, genere proximam: pòst de cæteris omnibus. Lege testimonium.

TESTIMONIVM.

Testantur se affuisse apud arbitrum, Nicophemo prætore, cum euicerit Philomache, Eubulidæ filia, hæreditatem Hagniæ, contra omnes qui ei controuersiam faciebant. Ac euicisse Philomacham, Eubulidæ filiam, hæreditatem Hagniæ, audistis Iudices. Euicit autem, nullo improbo conatu, aut coniuratione: sed cum nos quàm fieri iustissimè potest, ostendissemus, eam esse genere proximam Hagniæ, cuius est hæreditas: quippe quæ sit patruelis filia, & è familia Hagniæ. Si Macartatus igitur dixerit, patrem suum Theopompum euicisse hæreditatem hanc: vos ei Iudices respondete, mulierem, eandem euicisse hæreditatem, prius etiam quàm Theopompum Macartati patrem: & iustè euicisse mulierem, vt quæ esset è familia Hagniæ, Eubulidæ filia, patruelis Hagniæ: Theopompum autem non euicisse, sed decepisse: vt qui ex Hagniæ familia omnino non esset. Hæc vos ei Iudices respondete: atque illud etiam, puerum hunc Eubulidem, Eubulidæ filium, Hagniæ, cuius est hæreditas, patrueli genitum, nec à Theopompo, Macartati patre, neque ab vllo mortalium vnquam esse victum: & nunc controuersiam & iudicium esse de hæreditate Hagniæ, huic Eubulidæ filio, & Macartato isti, filio Theopompi: quorum vter æquiora dicere, & legibus magis consentanea videbitur: ei nimirum vos Iudices assentiemini. Lege reliqua testimonia: primùm, Philomacham, Hagniæ amitam, sororem fuisse germanam & vterinam Polemonis Hagniæ patris. Deinde cætera omnia recitabuntur de genere.

TESTIMONIVM.

Testantur se populares esse Philagri, Eubulidæ patris & Polemonis Hagniæ patris: & scire, Philomacham Eubulidæ matrem, habitam sororem esse Polemonis, patris Hagniæ, germanam & vterinam: neque ex vllo vnquam audiuisse, fuisse fratrem aliquem Polemoni Hagniæ filio.

ALIVD.

Testantur, Oenantham, matrem aui sui Stratonidæ, Polemonis patris, Hagniæ, patruelem sororem fuisse: seq; audisse è patre suo, Polemoni patri Hagniæ nullum vnquam fuisse fratrem: sed sororem fuisse Philomacham, germanam & vterinam, matrem Eubulidæ, patris Philomaches, quæ Sositheo nupsit.*

ALIVD.

Testatur se cognatum esse & Curialem, & popularem Hagniæ & Eubulidæ: et audisse de patre suo, & cæteris cognatis, nullum fuisse fratrem Polemoni Hagniæ patri: sed sororem germanam & vterinam Philomacham matrem Eubulidæ patris Philomachæ, quæ Sositheo nupsit.

ALIVD.

Testatur auum suum esse Archilochum, ab eoq; se adoptatum esse, cognato Polemonis, patris Hagniæ: & audisse de Archilocho & cæteris cognatis, nullum vnquam fuisse fratrem Polemoni patri Hagniæ:

A τὸ κλῆρον, ὃν αὐτῇ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε· βούλομαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ ὧν εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, μαρτυρίας παρέχεσθαι· πρῶτον μὲν, ὡς ἐνίκησε τὸ κλῆρον καὶ ἀγνὴ ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ Φιλομάχη, ἵνα δὲ ἐγγυτάτω, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ, ὅτε νικῶ Φίμων ἄρχοντος, ὅτε ἐνίκησε Φιλομάχη ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ, καὶ κλῆρον καὶ ἀγνείας τοῦ ἀμφισβητοῦσας αὐτῇ πάντας. ὅτι μὲν ἐνίκησε Φιλομάχη, ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ τοῦ κλήρου τοῦ ἁγίου, ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ αὐτὴ ἐνίκησεν οὐδεμιᾷ παρασκευῇ ἀδίκῳ, οὐδὲ συνωμοσίᾳ· ἀλλ' ὡς οἷόν τε δικαιότατα ἐπιδείξαντων ἡμῶν, ὅτι γένει ἐγγυτάτω τῷ ἁγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖς οὖσα τοῦ πατρὸς, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ ἁγνίου. ἐπειδὰν οὖν λέγῃ μακάρτατος, ὅτι ἐνίκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεόπομπος τοῦ κλήρου τούτου. ἀποβάλλετε αὐτοὺς ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἐνίκησε πρότερον ἢ Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ. καὶ ὅτι δικαίως ἐνίκησεν ἡ γυνὴ, ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ ἁγνίου, Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ἁγνίου. ὁ δὲ Θεόπομπος ὅτι οὐκ ἐνίκησεν, ἀλλὰ παρεκρούσατο, οὐκ ὢν ἐκ τοῦ οἴκου τὸ παράπαν τοῦ ἁγνίου. ταῦτα αὐτοὺς ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί * ἀποβάλλετε, καὶ ὅτι τὸν παῖδα τουτονὶ Εὐβουλίδην, τὸν Εὐβουλίδου τοῦ, ἀγνίου δ' οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος ἀνεψιοῦ παῖδα πρὸς πατρὸς, οὔτε Θεόπομπος ὁ μακαρτάτου πατὴρ, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐνίκησε. νυνὶ δ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν καὶ ἡ δικασία περὶ τοῦ κλήρου τοῦ ἁγνίου τῷ Εὐβουλίδῃ τῷδε τούτῳ, καὶ μακαρτάτῳ τούτῳ τῷ Θεοπόμπου τῷδε. καὶ ὁπότερος τούτων δικαιότερα λέγειν δόξει, καὶ τοῖς νόμοις μᾶλλον, δῆλον ὅτι τούτῳ ὑμεῖς οἱ δικασταὶ προσθήσεσθε. ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας τὰς ἀποδείξεις· πρῶτον μὲν ὅτι ἡ Φιλομάχη ἡ τοῦ ἁγνίου θεῖα, ἀδελφὴ τοῦ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία τῷ πολέμωνι τῷ ἁγνίου πατρί. ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγνώσεται περὶ τοῦ γένους.

Μαρτυρία.

Μαρτυροῦσι δημόται εἶναι Φιλάχρῳ τῷ Εὐβουλίδου πατρὶ καὶ πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ ἁγνίου. καὶ εἰδέναι Φιλομάχην τὴν μητέρα τὴν Εὐβουλίδου, νομιζομένην ἀδελφὴν εἶναι πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμο

C μητρίαν, καὶ μηδένος πώποτ' ἀκοῦσαι, ὡς γένοιτο * ἀδελφὸς πολέμωνι τῷ ἁγνίου.

Αλλη.

Μαρτυροῦσιν οἰνάνθην τὴν μητέρα τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτῶν στρατωνίδου ἀνεψιὰν εἶναι ἐκ πατραδέλφου πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ ἁγνίου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι πολέμωνι ἀδελφὸς οὐδεὶς γένοιτο πώποτε τῷ πατρὶ τῷ ἁγνίου. ἀδελφὴν δὲ Φιλομάχην ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς τῆς Φιλομάχης τῆς σωσιθέου γυναικός.

Αλλη.

Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι καὶ φράτωρ, καὶ δημότης ἀγνίας καὶ Εὐβουλίδῃ, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς ἐγένετο τῷ πολέμωνι τῷ πατρὶ ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φιλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς Φιλομάχης, τῆς σωσιθέου γυναικός.

Αλλη.

Μαρτυρεῖ πάππον εἶναι ἑαυτοῦ ἀρχίλοχον, καὶ πεποιῆσθαι ἑαυτὸν υἱὸν, καὶ εἶναι αὐτὸν συγγενῆ πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ ἁγνίου, καὶ ἀκούειν ἀρχιλόχου, καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτ' ἐγένετο πολέμωνι τῷ πατρὶ

πολεῖ τοῦ ἀγνίου· ἀδελφὴ δὲ ὁμοπατρία καὶ ὁμομήτρια, φιλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς τῆς Φιλομάχης, τῆς σωσιθέου γυναικός.

Αλλη.

Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς καλλίστρατον, ἀνεψιὸν εἶναι ὁκ πατραδέλφων πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ ἀγνίου, καὶ χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ θεοπόμπου. τὴν δὲ μητέρα τὸν ἑαυτοῦ ἀνεψιοῦ θυγατέρα εἶναι πολέμωνι· καὶ λέγειν τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν πολλάκις, ὅτι φιλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, ἀδελφὴ τοῦ πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ ἀγνίου ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία. καὶ ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτε γένοιτο πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ ἀγνίου. τὸ πρότερον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι συνόμοσαν ἀλλήλοις οὗτοι, καὶ συστάντες ἠγωνίζοντο, πολλοὶ ὄντες, πρὸς τὴν γυναῖκα. ἡμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι μαρτυρίας ἐγράψαμεν περὶ τῶν ὁμολογουμένων, οὔτε μάρτυρας * προσεκαλεσάμεθα· ἀλλ' ᾠόμεθα, ταῦτά γε ἀδεῶς κατάρχειν ἡμᾶς. ὅ τοι καὶ τὰ τε ἄλλα πολλὰ καὶ ἀναίσχυντα παρεσκευάσαντο εἰς τὸν ἀγῶνα. ἐμέλεν αὐτοῖς ὀδενὸς πλὴν ἐξαπατῆσαι ἐν τῷ τότε παρόντι καιρῷ τοὺς δικαστάς· οἵ τινες * καταγελῶντο, ὡς τῷ πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ ἀγνίου παντάπασιν ὀδεμία γένοιτο ἀδελφὴ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία. ὅτως ἦσαν ἀναίσχυντοι καὶ βδελυροί, τηλικοῦτον πρᾶγμα παρακρουόμενοι τοὺς δικαστὰς, καὶ οὕτω πρόφανῶς καὶ ἐπιτάδαιον, καὶ ἠγωνίζοντο περὶ τούτου μάλιστα. ἡμεῖς δέ γε νυνὶ μάρτυρας ὑμῖν τουτοὶ παρεσχήμεθα περὶ τῆς πολέμωνος ἀδελφῆς, τῆδός τοῦ ἀγνίου. τούτω δὲ ὁ βουλόμενος μαρτυρησάτω, ἢ ὡς ὁκ ἦσαν ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι πολέμων καὶ φιλομάχη· ἢ ὅτι ὁκ ἦν ὁ μὲν πολέμων υἱὸς, ἡ δὲ φιλομάχη ἀδελφὴ ἀγνίου τοῦ βουλέου υἱέως· ἢ ὅτι ὁ μὲν πολέμων ὁκ ἦν πατὴρ ἀγνίου ὅ ἐστιν ὁ κλῆρος· οὐδ' ἡ ἀδελφὴ ἡ πολέμωνος φιλομάχη τῆδε ἢ ὡς ὁ Εὐβουλίδης ὁκ ἦν φιλομάχης υἱὸς, οὐδ' φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ ἀγνίου· ἢ ἐκεῖνο, ὅτι Εὐβουλίδου τοῦ ἀνεψιοῦ ἀγνίου ὁκ ἔστι θυγάτηρ φιλομάχη ἡ νυνὶ ἐπιδεικνυμένη ὀδενὸς ὄντος ὁ παῖς εἰσποιηθεὶς κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους εἰς τὸν Εὐβουλίδου οἶκον· ἢ ὡς ὁ θεόπομπος ὁ τοῦτοῦ πατὴρ μακαρτάτου, ὁκ ἐκ οἴκου ἦν ἀγνίου. τούτων ὅ, τι βούλει τῆδε μαρτυρησάτω αὐτῷ. ἀλλ' οὐ οἶδ' ὅτι ὀδεὶς ὅτω τολμηρὸς ἔσται, οὐδ' ὑπονενοημένος αὐθρωπος. ὡς δὲ καὶ φανερὰ ὑμῖν ἔσται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι τὸ πρότερον ἀναισχυντοῦντες πεπιεζένοντο, δίκαιον δ' ὀδὲν ἔλεγον, ἀναγνώσκετε τὰς μαρτυρίας, ὅπερ εἰσὶν ἐπὶ τοῖς πόλοις.

Πατὴρ, καὶ υἱός,	πολέμων ἀγνίας	Αδελφοὶ	καὶ φιλομάχη, καὶ Εὐβουλίδης,	μήτηρ καὶ υἱός.

Μαρτυρία.

Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι πολέμωνι τῷ ἀγνίου πατρὶ καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ, ἀνεψιὸς εἶναι ὁκ πατραδέλφων πολέμωνι φίλαγρόν τε τὸν Εὐβουλίδου πατέρα, καὶ φανοστράτου τὸν στρατίου θυγατέρα, καὶ * καλλίστρατον τὸν πατέρα τῆς σωσιθέου * γυναικὸς, καὶ Εὐκλήμονα τὸν βασιλοῦντα καὶ χαρίδημον τὸν πατέρα τοῦ θεοπόμπου καὶ στρατοκλέους καὶ εἶναι τοῖς * τούτου υἱέσι, ἐν ἀγνίᾳ, ἐν τῷ αὐτῷ γένει Εὐβουλίδου καὶ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ, φίλαγρον. καὶ δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ φιλομάχην, νομιζόμενον ἀνεψιὸν εἶναι Εὐβουλίδου ἀγνίᾳ * πρὸς πατρὸς ἐκ τηθίδος γεγονότα ἀγνίᾳ τὸν πρὸς πατρός.

Αλλη.

Μαρτυροῦσι συγγενεῖς εἶναι πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ ἀγνίου, καὶ φίλαγρῳ τῷ πατρὶ τοῦ Εὐβουλίδου, καὶ Εὐκλήμονι τῷ βασιλεύοντι· καὶ εἰδέναι Εὐκλήμονα ἀδελφὸν ὄντα ὁμοπάτριον φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τοῦ Εὐβουλίδου.

καὶ

A *gniæ: sed sororem fuisse germanam & vterinam Philomacham, matrem Eubulidæ, patris Philomaches, Sosithei vxoris.*

ALIVD.

*Testatur patrem suæ vxoris Callistratum fratrem patruelem fuisse Polemonis patris Hagniæ, & Charidemi patris Theopompi: matrem verò suam * sobrinam esse Polemonis: quæ sæpè ad se dixerit, Philomacham, matrem Eubulidæ, sororem fuisse Polemonis, patris Hagniæ, germanam & vterinam: neque vllum vnquam fuisse fratrem Polemoni, Hagniæ patri. Priore actione, Iudices, cum coniurassent isti inter se, coniunctisq; copijs multi vnam mulierem oppugnarent: nos, Iudices, neq; testimonia scripsimus de rebus confessis, neque testes citauimus: sed putauimus, hæc nobis in tuto esse collocata. isti autem & alia multa impudenter ad iudicium compararant: neq; quicquam aliud, eo quidem tempore, curabant, quam, vt iudices in præsentia fallerent, cum quidem hoc mendacio abuterentur: Polemoni Hagniæ patri omnino* B *nullam fuisse sororem germanam, & vterinam. Adeò erant impudentes & vacordes, vt tanta in re deciperent iudices, itaque manifestè: & in hoc, magno studio summaq; contentione incumbebant. Nos autem vobis nunc tot testes adduximus de sorore Polemonis, Hagniæ amita. Isti verò testetur qui volet, aut non fuisse fratres germanos & vterinos, Polemonem & Philomacham: aut non fuisse Polemonem filium, Philomacham autem filiam Hagniæ, Buseli filij: aut Polemonem non fuisse patrem Hagniæ, cuius est hæreditas: neque sororem Polemonis Philomacham, eiusdem amitam: aut Eubulidem non fuisse Philomachæ filium, & Philagri patruelis Hagniæ: aut illud, Eubulidæ patruelis Hagniæ filiam non esse, quæ adhuc superstes est, Philomacham: neq; puerum hunc legibus vestris adoptatum in Eubulidæ familiam: aut Theopompum Macartati patrem, ex familia fuisse Hagniæ: horum quicquid libitum erit, testetur aliquis. sed satis scio neminem ita audacem futurum, aut deploratæ fidei hominem. Vt autem perspicuum vobis sit, Iudices, eos prius per calumniam fuisse superiores, neque quicquam æqui attulisse: lege testimonia quæ adhuc sunt reliqua.*

Opponit sua testimonia Theopompi testimonijs.

Pater & filius	Polemon Hagnias	fratres patrueles	& Philomache & Eubulides	Mater & filius.

TESTIMONIA.

Testatur se cognatum esse Polemoni Hagniæ patri, & audisse è patre suo, fratres fuisse patrueles Polemonis, Philagrum Eubulidæ patrem, & Phanostratam Stratij filiam, & Callistratum, patrem matris Sosithei, & Euctemonem, eum qui regno functus est, & Charidemum patrem Theopompi, & Stratoclis: & esse cum huius filijs & Hagnia in eodem genere Eubulidem, à patre suo Philagro. Sin mater eius Philomacha spectatur: Eubulidem Hagniæ patruelem existimari ex amita ortum Hagniæ.

ALIVD.

Testantur se cognatos esse Polemoni patri Hagniæ, & Philagro patri Eubulidæ, et Euctemoni regno functo: & scire, Euctemonẽ fratrẽ fuisse Philagri patris Eubulidæ

eodem

eodem patre natum, & cum Eubulidæ disceptatio esset de hæreditate Hagniæ instituta, adhuc superstitem fuisse Euctemonem, fratrem patruelem Polemonis, patris Hagniæ: neq; contendisse Euctemonem cum Eubulide de hæreditate Hagniæ: neq; tum alium quēquam ratione propinquitatis.

ALIVD.

Testantur patrem suum Stratonem, cognatum fuisse Polemoni, patri Hagniæ, & Charidemo patri Theopompi, & Philagro patri Eubulidæ: & audisse è patre suo, Philagrum duxisse vxorem primam Philomacham, sororem Polemonis patris Hagniæ, eodem & patre & matre ortam: & natum esse Philagro è Philomacha Eubulidem: defuncta Philomacha, vxorem aliam duxisse Philagrum Telesippam: & natum esse Menestheum fratrem Eubulidæ, patre quidem eodem, sed matre non eâdem: & cum Eubulides hæreditatem Hagniæ petijsset ratione generis: eandem neque Menestheum petijsse, neq; Euctemonem fratrem Philagri: neq; alium quenquam ratione generis contendisse tum cum Eubulide.

ALIVD.

Testatur patrem suum Archimachum cognatũ fuisse Polemoni patri Hagniæ, & Charidemo patri Theopõpi, & Philagro patri Eubulidæ: seq; è patre suo audisse, Philagrum duxisse vxorem, primam Philomacham, sororem Polemonis, eodem patre & matre ortam: ac natum esse è Philomacha Eubulidem. Philomacha autem defuncta, aliam duxisse vxorem Philagrum, Telesippam: & natum esse Philagro è Telesippa Menestheum, fratrem Eubulidæ, patre quidem eodem, sed matre non eadem. Qui Eubulides cum hæreditatẽ Hagniæ, ratione generis, peteret: neq; Menestheum tum fecisse Eubulidæ controuersiam de hæreditate: nec Euctemonem fratrem Philagri: nec alium quenquam ratione generis.

ALIVD.

Testatur auum suum maternum Callistratum fratrem fuisse Euctemonis, regno functi, & Philagri Eubulidæ patris. Eos autem patrueles fuisse Polemonis, patris Hagniæ, & Charidemi, patris Theopompi: seq; audisse è matre sua, fratrem non fuisse Polemoni patri Hagniæ: sororem fuisse, natam eodem & patre & matre, Philomacham. Eam Philomacham nupsisse Philagro, & ex eis esse natum Eubulidem, patrem Philomachæ, Sosithei vxoris. Hæc testimonia recitanda necessariò fuere, Iudices, vt ne idem nobis accideret, quod prius, cum imparati oppressi sumus. Multò autem euidentius etiam contra se testimonium dicet Macartatus: patri suo Theopompo nihil omnino deberi ex Hagniæ hæreditate: cum sit remotior genere Theopompus: atque adeò nec ex eadem familia prorsus. Si quis enim sciscitetur, Iudices, Iste quis est, qui cum puero hoc de Hagniæ hæreditate litigat? satis vos scio responsuros, Macartatum: quo patre genitus? Theopompo. qua matre? Apolexide filia Prospaltij, sorore Macartati Prospaltij. Theopompus cuius fuit patris? Charidemi. Charidemus cuius? Stratij. Stratius cuius? Buseli. Hæc est, Iudices, Stratij familia, vnius Buseli filiorum: & posteri Stratij sunt hi quos audiuistis: neq; hic vllũ vsquam nomẽ est eorum qui sunt ex Hagniana familia, ac ne cõsimile quidem.*

Collatio genealogiæ Macartati & Eubulidæ pueri.

Rursus

A καὶ ὁπότε ἡ δημοσία δικασία λῶ ὁ κλῆρος τοῦ ἀγνίου Εὐβουλίδη, ἐπεσκλαίου πάλιν ἔτι ζῶν Εὐκτήμονα οὐκ πατραδελφῶν, ἀδελφὸν ὄντα πολέμωνι τῷ πατρὶ ἀγνίου, καὶ μὴ ἀμφισβητῆσαι Εὐκτήμονα Εὐβουλίδῃ τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατ' γένος τόπῳ.

Αλλη.

Μαρτυροῦσι, τὸν πατέρα τ' ἑαυτῶν στράτωνα, συγγενῆ εἶναι πολέμωνι, τῷ πατρὶ τῷ ἀγνίου, καὶ χαριδήμῳ, τῷ πατρὶ τῷ θεοπόμπου, καὶ φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· καὶ ἀκούειν τοῦ ἑαυτῶν πατρὸς, ὅτι φίλαγρος λάβοι γυναῖκα, πρώτην μὲν φιλομάχην, ἀδελφὴν πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ ἀγνίου, ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, ἐκ γενέσθαι φιλάγρῳ ἐκ μὲν φιλομάχης Εὐβουλίδην· ἀποθανούσης δὲ φιλομάχης, ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα φίλαγρον τηλεσίππην· καὶ γενέσθαι ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ μενεσθέα, ὁμομήτριον δὲ μή· καὶ Εὐβουλίδου ἀμφισβητήσαντος τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου κατ' γένος μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου, μηδ' Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν τ' φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατ' γένος πρὸς Εὐβουλίδην τόπῳ.

B Αλλη.

Μαρτυροῦσι τὸν πατέρα τ' ἑαυτοῦ δεξίμαχον συγγενῆ εἶναι πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ ἀγνίου, καὶ χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ θεοπόμπου, καὶ φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς ἐξ ἑαυτῶν, ὅτι φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν φιλομάχην, ἀδελφὴν πολέμωνος ἐξ πατρὸς τοῦ ἀγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι φιλάγρῳ ἐκ μὲν φιλομάχης Εὐβουλίδην· ἀποθανούσης δὲ φιλομάχης, ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα φίλαγρον πλεσίππην. καὶ γενέσθαι φιλάγρῳ ἐκ πλεσίππης μενεσθέα, ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ, ὁμομήτριον δὲ μὴ· ἀμφισβητήσαντος δὲ τοῦ ἀγνίου κατ' γένος μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου, μὴ δ' Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατ' γένος πρὸς Εὐβουλίδην τόπῳ.

Αλλη.

Μαρτυροῦσι τ' πατέρα τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς καλλίστρατον ἀδελφὸν εἶναι Εὐκτήμονι τῷ βασιλεύσαντι, καὶ φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, αὐτεψιοὺς δ' εἶναι τούτους πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ ἀγνίου, καὶ χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ θεοπόμπου· καὶ ἀκούειν τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ, ὅτι C ἀδελφὸς οὐ γένοιτο πολέμωνι τῷ πατρὶ ἀγνίου, ἀδελφὴ δὲ γένοιτο ὁμοπατρία καὶ ὁμομήτρια φιλομάχη, καὶ ταύτην λάβοι τὴν φιλομάχην φίλαγρος, καὶ γένοιτο ἐξ αὐτῶν Εὐβουλίδης ὁ πατὴρ ὁ φιλομάχης τοῦ σωσιθέου γυναικός. Αναγνῶναι μὲν πᾶς μαρτυρίας ταύτας ἐξ ἀνάγκης λῶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἵνα μὴ τὸ αὐτὸ πάθωμεν, ὅπερ τὸ πρότερον, ἀπροσδόκητοι ληφθέντες ὑπ' αὐτῶν· πολὺ γὰρ σαφέστερον ἐπ' αὐτὸς ἑαυτοῦ μακάρτατος ὑπὲρ καταμαρτυρήσει, ὅτι οὔτε θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ ἑαυτοῦ προσήκει οὐδενὸς κληρονομεῖν τῶν ἀγνίου, γένει ἀπωτέρω ὄντος τοῦ θεοπόμπου, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου ὅλως τὸ παράπαν. εἰ γάρ τις ἀνακρίνοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτος τίς ἐστιν ὁ ἀμφισβητῶν τῷ παιδὶ τούτῳ τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου; εὖ οἶδ' ὅτι ἀποκρίναιτ' ἂν ὅτι μακάρτατος. τίνος ὢν πατρὸς; θεοπόμπου. μητρὸς δ' τίνος; ἀπολεξίδος, θυγατρὸς* προσπαλτίου, ἀδελφῆς δὲ μακαρτάτου προσπαλτίου· ὁ δὲ θεόπομπος τίνος λῶ* πατὴρ; χαριδήμου. χαρίδημος τίνος; στρατίου. ὁ δὲ στράτος τίνος; βουσέλλου. οὗτοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰσὶν ὁ στράτου οἴκου, ἑνὸς τῶν βουσέλλου υἱέων· καὶ ἔκγονοι οὗτοί εἰσι στράτου, οὓς ὑμεῖς ἀκηκόατε· καὶ ἐνταῦθα οὐδ' ἀμυδρῶς ἐστὶν οὐδὲν ὄνομα τῶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἀγνίου· ἀλλ' οὐδὲ τοιοῦτον πλησίον πάλιν

πάλιν δὴ αὐτὰκείνου τοῦ παῖδα τουτονὶ τίς ὢν ἀμφισβη-
τῶ μακαρτάτῳ τοῦ κλήρου τοῦ ἀγνίου; οὐκ αὖ ἔχοι, ὦ ἄν-
δρες δικασταί. ἀλλ' οὐδὲ ὁτιοῦν ἀποκρίνασθαι ὁ παῖς, ἢ ὅτι
εὐβουλίδης. τίνος ὢν πατρὸς; εὐβουλίδου τοῦ ἀγνίου ἀνε-
ψιός. μητρὸς δὴ τίνος; φιλομάχης ἣ τοῦ ἀγνίου ἀνεψιοῦ
παῖς πρὸς πατρός. ὁ δὲ εὐβουλίδης δὴ τίνος τοῦ πατρὸς; φι-
λάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ἀγνίου. μητρὸς δὴ τίνος; φιλομά-
χης τῆς θείας τοῦ ἀγνίου. ὁ δὲ ἀγνίας τίνος τοῦ υἱός; πολέ-
μωνος. ὁ δὲ πολέμων τίνος; ἀγνίου. ὁ δὲ ἀγνίας τίνος; βουσέ-
λου. οὗτοι ἕτερός ἐστιν οἶκος ἀγνίου, ἑνὸς τῶν βουσέλου υἱέων.
καὶ ἐν τούτῳ οὐδὲ ὁτιοῦν ἔνεστι τὸ αὐτὸ ὄνομα τῶν ἐν τῷ στρατίου
οἴκῳ ὄντων ἐκγόνων, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πλησίον· ἀλλ' αὐτοὶ
δι' ἑαυτῶν προΐοντες ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγνίου, τὰ ὀνόματα παρ'
ἀλλήλων παραλαμβάνοντες. πάντα χῇ δὴ καὶ πάντα
τρόπον ἐξελεγχόν ἐξ ἑτέρου οἴκου, καὶ ἀπωτέρω γένους ὄν-
τες, καὶ οὐ προσήκοντ' αὐτοῖς κληρονομεῖν οὐδένος τῶν ἀγνίου.
οἷς γὰρ ὁ νομοθέτης δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν, καὶ τὴν κληρονο-
μίαν τούτους ἀναγνώσεται ὑμῖν οὗτος νόμους.

Νόμος.

Ὃς ἂν ἀδιαθέμενος ἀποθάνῃ, ἐὰν μὲν παῖδας κατα-
λίπῃ θυλείας,* οὗτοι τούτῳ· ἐὰν δὲ μὴ, τούσδε κυρίους
εἶναι τῶν χρημάτων. ἐὰν δὲ ἀδελφοὶ ὦσιν ὁμοπάτορες, καὶ
ἐὰν παῖδες ἐξ ἀδελφῶν γνήσιοι, τοῦτοι δὲ πατρὸς μοῖραν
λαγχάνειν. ἐὰν δὲ μὴ ἀδελφοὶ ὦσιν, ἢ ἀδελφῶν παῖ-
δες, ἐξ αὐτῶν καὶ τούτους τὰ λαγχάνειν· κρατεῖν δὲ οὗτοι ἄρρε-
νας καὶ οὗτοι ἐκ τῶν ἀρρένων, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι, καὶ ἐὰν γένει
ἀπωτέρω. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιάδων,
παίδων,* οὗτοι πρὸς μητρὸς τοῦ ἀνδρὸς καὶ τούτους τὰ
κυρίους εἶναι. ἐὰν δὲ μηδὲ ἑτέρωθεν * οὗτοι ἐκ τούτων, τὸν
πρὸς πατρὸς ἐγγυτάτω κύριον εἶναι. νόθῳ δὲ μὴ νόθῃ μὴ
εἶναι ἀγχιστείαν μήτε ἱερῶν, μήθ' ὁσίων * ἀπ' εὐκλείδου
ἄρχοντος. διαῤῥήδην λέγει ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικαστά,
οἷς δεῖ τὴν κληρονομίαν εἶναι. οὐ μὰ δία θεόμπομπον, οὐδὲ μα-
καρτάτῳ τῷ θεόμπου υἱεῖ, τοῖς μὴδὲ τὸν ἅπαν ὄντα ἐν
τῷ οἴκῳ τῷ ἀγνίου. ἀλλὰ τίνι δίδωσι; τοῖς ἐκγόνοις τοῖς
ἀγνίου, τοῖς οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγνίου ἐκείνου. ταῦτα καὶ
ὁ νομοθέτης λέγει, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει. οὐ τίνων, ὦ ἄνδρες
δικαστά, τοῦτο μὲν ἔδωκεν ὁ νομοθέτης τοῖς προσήκουσιν,
ἕτερα δὲ οὐ προσέταττε πολλὰ πάνυ ἐν τῷ νόμῳ, ἃ δεῖ
ποιεῖν οὗτοι προσήκοντας ἐπάναγκες· ἀλλὰ πάνυ πολλά
ἐστιν, ἃ προστάττει ποιεῖν τοῖς προσήκουσι, καὶ προφάσιν οὐ-
δεμίαν δίδωσιν· ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης δεῖ ποιεῖν. μᾶλλον δὲ
λέγε αὐτὸν τὸν νόμον τὸν πρῶτον.

Νόμος.

Τῶν ἐπικλήρων ὅσαι * θηλυκὸν τελοῦσι, ἐὰν μὴ βούληται
ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοῦς, ὁ μὲν πεντα-
κοσιομέδιμνος πεντακοσίας δραχμὰς, ὁ δὲ ἱππεὺς
τριακοσίας, ὁ δὲ * ζευγίτης ἑκατὸν πεντήκοντα πρὸς τοῖς
αὐτοῦ. ἐὰν δὲ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει τῇ ἐπικλήρῳ·
πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἕκαστον. ἐὰν δὲ αἱ γυναῖκες
πλείους ὦσι· μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον ἢ μίαν ἐκδοῦ-
ναι τῷ ἐν γένει. ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα δεῖ ἐκδιδόναι, ἢ αὐτὸν
ἔχειν. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγυτάτω γένους ἢ μὴ ἐκδῷ· ὁ ἄρ-
χων ἐπαναγκάζεσθω, ἢ αὐτὸν ἔχειν, ἢ ἐκδοῦναι. ἐὰν δὲ μὴ
ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς, ἱερὰς
τῇ Ἥρᾳ· ἀποδραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα τοῦτο ὁ βουλό-
μενος πρὸς τὸν ἄρχοντα. ἃ μὲν λέγει ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες
δικαστά, ἀκούετε. ὅτε δὲ τὴν ἐπικλήρου ἔδει ἐπιδικάζεσθαι
Φιλομάχης, τοῦ τουτουὶ μητρὸς, τοῦ παιδὸς, ἀγνίου δὲ ἀνε-
ψιοῦ παιδὸς ὄντος πρὸς πατρὸς, ἐγὼ μὲν ἦκον. φοβούμε-
νος τὸν νόμον, καὶ ἐπιδικαζόμενος, γένει ὢν ἐγγυτάτω. θεό-
πομπος δὲ ὁ μακαρτάτου πατὴρ οὐδὲ προσῆλθε τὸ
παράπαν, οὐδὲ ἠμφισβήτησε, διὰ τὸ μηδὲ ὁτιοῦν αὐτῷ
προσή-

A *Rursus igitur sciscitor puerum hunc, quisnam ipse sit, qui cum Macartato de Hagniæ hæreditate contendat? Nihil prorsus aliud respondere queat puer, quàm se esse Eubulidem. quo patre natus? Eubulide, Hagniæ patrueli. qua matre? Philomacha ex Hagniæ patrueli fratre nata. Eubulides cuius fuit patris? Philagri, patrui Hagniæ. Cuius matris? Philomachæ, amitæ Hagniæ. Hagnias porrò cuius fuit filius? Polemonis. Polemo cuius? Hagniæ. Hagnias cuius? Buseli. Hæc altera est familia Hagniæ, vnius filiorum Buseli: & hic nequaquam inest idem nomen, quod est in familia posterorum Stratij, ac ne consimile quidem: sed ipsi per se in Hagniæ familia progrediuntur, nomina à se inuicem accipientes. Vndelibet igitur & modis omnibus alterius esse familiæ conuincuntur, generéque remotiores: neque quicquam eis ex Hagniæ hæreditate deberi. Quibus enim legislator propinquitatem det, & hæreditatem: hæ vobis leges recitabuntur.*

Lex hercisc undæ familiæ, & onera cognatorũ.

LEX.

B *Quisquis intestatus moritur, siquidem liberos muliebris sexus reliquerit: filij cum hisce: sin minus, hi bona possidento. Sin fratres fuerint germani, & si liberi è fratribus legitimi: patris partem sortiuntor. Sin fratres non fuerint, aut fratrum liberi ex eis: eâdem ratione sortiuntor. Præferuntor autem mares, & à maribus propagati, si ex ijsdem fuerint, & si genere remotiores. *Si verò non fuerint à patre vsque ad sobrinorum liberos: ij qui sunt à matre viri, pari ratione potestatem habento. Sin ex neutra parte intra hos fuerint: à patre proximus obtineto. Spurio autem, aut spuriæ, ius ne esto propinquitatis, neque item sacrorum, neque publicorum, ab Euclide prætore. Apertè dicit lex, Iudices, quibus adeunda sit hæreditas: non ita me Deus amet, Theopompo, aut Macartato Theopompi filio, qui prorsus in Hagniæ familia non sunt. sed cui? Posteris Hagniæ, qui sunt in familia Hagniæ illius. Hæc & lex loquitur, & ius ita habet. Neque verò Iudices, cùm hæc legislator cognatis dederit, alia multa omnino non mandauit, quæ cognatis necessariò faciẽda sunt: sed plurima sunt, quæ lex facere iubet cognatos: neque vllum effugium relinquit, quò minus ea facere sit necesse. Quin ipsam legem primùm recita.*

C

LEX.

Pupillarum aliquam, quæ in proletariorum ordine sunt, si habere noluerit genere proximus, dote data elocato: Patricius quingentis drachmis: eques trecentis: semieques centum quinquaginta, præter ea quæ ipsa habet. Si verò plures fuerint in eadem familia, pro portione quisque pupillæ conferat. Quòd si mulieres plures fuerint: ne necesse sit cognato plus vnà elocare: sed proximus aut elocato, aut ipse ducito. Quòd nisi genere proximus eam vel elocarit, vel duxerit: prætor eum cogat aut elocare, aut ipsum ducere. Quòd ni prætor coegerit: debeat mille drachmas sicras Iunoni. Citet autem eum qui detrectarit, quiuis ad prætorem. Quid lex dicat, Iudices, auditis. Cum autem de pupilla disceptandum esset Philomacha, huius pueri matre, nata ex patrueli Hagniæ: ego veni, legem metuens, & eam mihi vendicaui, cum essem genere proximus. Theopompus autem Macartati pater prorsus non accessit: neque controuersiam

mouit, quòd nihil ad ipsum attineret: idque cum esset eadem ætate. Quàm absurdum autem esse putatis, Iudices, cum Theopompus de pupilla quæ fuit Hagniæ patrueli nata, cum nemine vnquam litigarit: vt postulet Hagniæ sibi hæreditatem tribui contra omnes leges? Quid istis hominibus fieri queat impudentius, aut sceleratius? Recita etiam cæteras leges.

LEX.

** Homicida in foro postuletur ab ijs qui sunt intra consobrinitatem & à consobrinis: vnà persequantur eundem & consobrinorum liberi, & generi, & soceri, & sobrini, & curiales. Sin cum eo redeundum in gratiam fuerit, si pater superstes erit, aut frater, aut filij: * aut omnium, aut eius qui prohibet, valebit auctoritas. Sin horum nemo erit, & cædem inuitus fecerit, idque quinquaginta & vnus Ephetæ pronunciarint, inuitum fecisse cædem, * intromittantur Curiales, si volent, decem. Ab his autem quinquaginta & vnus ex optimatibus deligantur: & qui prius cædem fecerunt, hac sanctione teneantur. Qui verò in municipijs desiderantur, quos nemo sustulerit: eos indicet tribunus cognatis, vt tollant & sepeliant: & populus eo die lustretur, quo die singuli desiderati fuerint. Denuncietur autem de seruis domino: de ingenuis, ijs qui in bonis sunt. Sin mortuo bona non erunt: mortui cognatis denuncietur. Quòd si post tribuni denunciationem cognati non sustulerint: tribunus tollendum cadauer locet, & sepeliendum, & lustrandum eo die populum, quàm minimo poterit. Sin non locarit: debeto mille drachmas ærario. Quicquid autem impenderit, duplum à debentibus exigito. Quod nisi fecerit: ipse debeto popularibus. qui autem locationes lucorum Mineruæ & cæterorum Deorum & Heroum non reddiderint: infames & ipsi sunto, & eorum hæredes, donec soluerint. Hæc omnia quæ leges iubent facere cognatos, nos iubent, & facere cogunt, Iudices: cum Macartato autem nihil loquuntur, neque cum Theopompo patre eius. Neque enim in familia Hagniæ sunt in vniuersum. Quo pacto igitur istis quicquam mandarent? Ac iste quidem ad refutandas leges & testimonia quæ nos exhibuimus, iusti nihil afferre potest: sed indignatur, & iniquè secum agi dictitat, qui patre mortuo reus fiat. Illud autem, Iudices, non considerat, patrem suum hominem fuisse mortalem: & cum alijs multis obijsse, & senioribus, & iunioribus. Etsi autem Theopompus obijt: leges non obierunt, neque ius obijt, neque iudices, pronunciandi autoritate præditi. Agitur autem in hoc iudicio, & in hac disceptatione, non vter prior aut posterior obierit: sed vtrum conueniat nec ne, expelli ex domo Hagniana patrueles & patruelium liberos Hagniæ, ab ijs qui sunt è Stratij familia, & ei non ita coniuncti, vt Hagniæ hæreditatem adire possint, sed genere remotiores? De hoc igitur controuersia est. Sed & ex hac lege certius etiam cognoscetis, Iudices, quantum Solon studium habeat domesticorum: neq; relicta duntaxat eis bona det, sed etiam difficilia quæque cognatis mandet. Recita legem.*

LEX.

Defunctum intus proponunto suo arbitratu: cadauer autem postridie quàm proposuerint, ante Solis exortum efferunto. Viri, cum effertur funus, antecedunto:

A προσήκειν· καὶ πῶς τ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὢν τῇ αὐτῇ καί τι πῶς οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄτοπον εἶναι, τὸν μὲν δικληρεῖν τὴν ἀγχιστείαν αὐτῷ πρὸς πατρὸς, τοῦτον μὲν μηδένὶ πώποτ' ἀμφισβητῆσαι Θεόπομπον, τὸν δὲ κληρον τὸν ἀγχιστείαν ἔχειν τῶν δὲ νόμων ἁπάντων τούτων γένοιντ' ἂν ἀνθρώποις ἀναισχυντότεροι καὶ μιαρώτεροι; ἀναγίγνωσκε καὶ τοὺς ἑτέρους νόμους.

Νόμος.

* Προσφέειν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ * ἐντὸς ἀνεψιότητος καὶ * ἀνεψιῶν, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας καὶ γαμβρὸς, καὶ * ἀνεψιὸς καὶ πενθερὸς, καὶ ἀνεψιαδοῦς, καὶ φράτορας. ἐὰν δὲ ἀποδέσθαι δέῃ. ἐὰν μὲν πατὴρ ᾖ, ἢ ἀδελφὸς, ἢ υἱέας, πάντας, ἢ τὸν κωλύοντα κρατεῖν. ἐὰν δὲ τούτων μηδεὶς ᾖ, κτείνῃ δὲ ἄκων, γνῶσι δὲ οἱ πεντήκοντα καὶ * ἑσσῶν οἱ ἐφέται ἄκοντα κτεῖναι, ἐσέτων οἱ φράτορες, ἐὰν θέλωσι, δέκα * τούτοις δὲ οἱ πεντήκοντα καὶ * ἐς δοκιμασίαν αἱρεόσθων καὶ οἱ πρότερον κτείναντες ἐν τῷδε τῷ δεσμῷ ἐνεχέσθων. οὗτοι δὲ ἀποδεικνυμένοις ἐν τοῖς δήμοις, ὃς ἂν μηδεὶς αἰρῇ τὴν ἐπιβολὴν ἐπιβαλλέτω ὁ δήμαρχος τοῖς προσήκουσιν αἱρεῖν καὶ θάπτειν, καὶ καθαίρειν τὸν δῆμον, τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν ἀποβλίβῃ ἕκαστος αὐτῶν. ἐπιβαλλέτω δὲ πρὸς μὲν τὸν δούλων τῷ δεσπότῃ, πρὸς δὲ τὸν ἐλευθέρων τοῖς πατρικοῖς. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κτήματα τῷ ἀποθανόντι, τοῖς προσήκουσι τοῦ ἀποθανόντος ἐπιβαλλέτω. ἐὰν δὲ δημάρχου ἐπιβαλόντος μὴ αἱρῶνται οἱ προσήκοντες, ὁ μὲν δήμαρχος ἀπομισθωσάτω ἀνελεῖν καὶ καθάψαι καὶ καθαρὰν τὸν δῆμον αὐθημερὸν, ὅπως ἂν ὀλίγιστα. ἐὰν δὲ μὴ ἀπομισθώσῃ, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ὅπου δ' ἂν ἀναλώσῃ, ἀναλώσας πρασσέσθω τοῦτο τὸ ὀφειλόμενον. ἐὰν δὲ μὴ πράξῃ, αὐτὸς ὀφειλέτω τοῖς δημόσιοις. οὗτοι δὲ μὴ ἀποδιδόντες τὰς μισθώσεις τὰ τεμενῶν, τὰ τῶν θεῶν, καὶ τὰ ἄλλων θεῶν, καὶ τὰ ἐπωνύμων, ἀτίμους εἶναι καὶ αὐτοὺς, καὶ κληρονόμους οὗτοι τούτων, ἕως ἂν ἀποδῶσι. πάντα πάντ' ὅσα οἱ νόμοι προστάττουσι ποιεῖν οὗτοι προσήκοντας, ἡμῶν προστάττουσι καὶ ἀναγκάζουσι ποιεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μακαρτάτῳ δὲ τούτῳ οὐδὲν διαλέγονται, οὐδὲ Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ τούτου. οὐδὲ γὰρ εἰσὶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἀγχίου τὸ παράπαν. πῶς οὖν αὐτοῖς τί προστάττοιεν; ἀλλ' ὅτι ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς μὲν τοὺς νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἃς ἡμεῖς παρεχόμεθα· δίκαιον μὲν οὐδὲν ἔχει λέγειν. ἀγανακτεῖ καὶ δεινά φησι πάσχειν, ὅτι τοῦ πατρὸς τετελευτηκότος ἀγωνίζεται. ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἐνθυμεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταί, μακάρτατε, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄνθρωπος ὢν θνητὸς καὶ τετελευτηκε μετ' ἄλλων πολλῶν καὶ νεωτέρων καὶ πρεσβυτέρων· ἀλλ' εἰ Θεόπομπος τετελευτηκεν ὁ τοῦ πατὴρ, οἱ νόμοι οὐ τετελευτήκασιν, οὐδὲ τὸ δίκαιον τετελευτηκεν, οὐδὲ οἱ δικασταὶ οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες. ἔστι δὲ ὁ νυνὶ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία, οὐκ εἴ τις ἕτερος ἑτέρου πρότερον ἢ ὕστερον τετελευτηκεν, ἀλλ' * εἰ μὴ προσήκει ἐξελαθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἀγχίου * ἀνεψιὸς ὄντας καὶ ἀνεψιῶν παῖδας ἀγχίου πρὸς πατρὸς, ἀπὸ τοῦ ἐκ τοῦ γραμματίου οἴκου, καὶ μηδὲν προσηκόντων, ὥστε κληρονομεῖν τὰ ἀγχίου, ἀλλὰ θήρει ἀποτέρων ὄντων; περὶ τούτου τοίνυν ἐστὶν ὁ ἀγών. ἔτι δὲ συμφέρον γνώσεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι σόλων ὁ νομοθέτης σπουδάζει περὶ τοὺς οἰκείους· καὶ οὐ μόνον διδόασι τὰ καταλειφθέντα, ἀλλὰ καὶ προστάγματα ποιεῖν τὰ δυσχερῆ ἁπάντα τοῖς προσήκουσι. λέγε τὸν νόμον.

Νόμος.

Τὸν ἀποθανόντα προτίθεσθαι, ἔνδον, ὅπως αὐβάλῃ· ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ ἢ αὐ πρόσθεν, πρὶν ἥλιον ἐξέχειν. βαδίζειν δὲ τοὺς ἄνδρας πρόσθεν, ὅταν ἐκφέρωσι,

φέρων), τὰς δὲ γυναῖκας ὁπόθεν. γυναῖκα δὲ μὴ ἐξεῖναι εἰσιέναι εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος, μήτε ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι, ὅταν εἰς τὰ μνήματα ἄγῃ), ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν γεγονῶν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσι. μήτε εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος εἰσιέναι, ἐπειδὰν ἐξενεχθῇ ὁ νέκυς, γυναῖκα μηδεμίαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσιν. ἐκ ἐᾶ εἰσιέναι, οὗ ἂν ᾖ ὁ τετελευτηκὼς, οὐδεμίαν γυναῖκα ἄλλην, ἢ τὰς προσηκούσας μέχρι ἀνεψιότητος, καὶ πρὸς τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν τὰς αὐτὰς ταύτας. φιλομάχη τοίνυν, ἡ πολέμωνος ἀδελφή, τοῦ πατρὸς τοῦ ἁγνίου, οὐκ ἀνεψιὰ ἦν ἁγνίου, ἀλλὰ θυγάτηρ. ἀδελφὴ γὰρ ἦν πολέμωνος τοῦ πατρὸς ἁγνίου· εὐβουλίδης δὲ ὁ υἱὸς ταύτης τῆς γυναικὸς, ἀνεψιὸς ἦν τοῦ πατρὸς ἁγνίου οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος. τοῦ δὲ εὐβουλίδου ἦν θυγάτηρ, ἡ τουτουὶ τοῦ παιδὸς μήτηρ. τούτας κελεύει τὰς προσηκούσας, καὶ παρεῖναι τῇ προθέσει τοῦ τετελευτηκότος, καὶ ἕπεσθαι τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν, οὐ τὴν μακαρτάτου μήτερα, οὐδὲ τὴν θεοπόμπου γυναῖκα. οὐδὲ γὰρ προσήκουσιν ἀγνίᾳ αὗαι, ἀλλ' ἦσαν ἐξ ἑτέρας φυλῆς ἀκαμαντίδος, καὶ ἐξ ἑτέρου δήμου προσπαλτόθεν,* ἕως τὸ παράπαν οὐδ' ἠθέλησαν ὅτι ἦν τετελευτηκὼς ὁ ἁγνίας. ὑπερναίσχυντον δή τοι κατασκευάζουσι πρᾶγμα, ὡς ἄρα δεῖ ἡμᾶς, καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἡμετέρας τοῦ μὲν σώματος τοῦ ἁγνίου, ὅτι ἐπετελευτήκει, κληρονόμους εἶναι, καὶ ποιεῖν ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, ὡς προσήκοντας, καὶ γνῶναι ὄντας ἐγγυτάτω. τὸν δὲ κλῆρον οἴεσθαι δεῖν ἔχειν τὸν ἁγνίου τοῦ τετελευτηκότος μακάρτατον ὂν τοῦ στρατίου ὄντα οἶκον, καὶ ὂν τοῦ ἀποληξίδου* τοῦ προσπαλτίου θυγατρὸς, μακαρτάτου δὲ ἀδελφῆς, ἀλλ' οὔτε δίκαιον, οὔθ' ὅσιον τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀνάγνωθι δή μοι τὰ ὂν τοῦ μαντείας τοῦ ἐκ δελφῶν κομισθέντος πρὸς τοῦ θεοῦ, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι ταὐτὰ λέγει, περὶ τῶν προσηκόντων, τοῖς νόμοις τοῖς τοῦ σόλωνος.

Μαντεία.

Ἀγαθῇ τύχῃ, ἐπερωτᾷ ὁ δῆμος ὁ ἀθηναίων περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γιγνομένου, ὅ, τι ἂν δρῶσιν ἀθηναῖοι, ἢ ὅτῳ θεῷ θύουσιν, ἢ εὐχομένοις εἴη ὅπῃ τὸ ἄμεινον ἀπὸ τοῦ σημείου; συμφέρει ἀθηναίοις περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γιγνομένου θύοντας, καλλιερεῖν διὶ ὑπάτῳ, ἀθήνᾳ ὑπάτῃ, ἡρακλεῖ, ἀπόλλωνι σωτῆρι. καὶ ἀποπέμπειν ἀμφικτυόνεσι περὶ τύχας ἀγαθᾶς, ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, λητοῖ, ἀρτέμιδι, καὶ τὰς ἀγυιὰς κνισᾶν, καὶ κρατῆρας ἱστάμεν καὶ χορεύειν, καὶ στεφανηφορεῖν * καὶ πάτρια θεοῖς ὀλυμπίοις καὶ ὀλυμπίαις, πᾶσι τοῖς καὶ πάσαις, δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς αἰείροντας μνασιδωρεῖν, κατὰ πατρῷα ἥρῳ ἀρχηγέτᾳ, οὗ ἐπώνυμοι ἐστὲ θύειν, καὶ δωροτελεῖν, * καὶ τὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις ἐνικυάμενα ἀμεραιτελεῖν τοῦ πρὸ θίκοντας * καὶ τὰ ἀγημένα. ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ταὐτὰ λέγει ὅ, τε σόλων ἐν τοῖς νόμοις, καὶ ὁ θεὸς ἐν τῇ μαντείᾳ, κελεύων τοῖς κατοικομένοις * ποιεῖν τοῦ πρὸ σήκοντας ἐν τῇ καθηκούσαις ἡμέραις. ἀλλὰ τούτων οὐδὲν ἐμέλετο τῷ θεοπόμπῳ. οὐδὲ τῷ μακαρτάτῳ τούτῳ· ἀλλὰ τοῦτο μόνον, τὰ μὴ προσήκοντα ἑαυτοῖς, ἔχειν, καὶ ἐγκαλεῖν, ὅτι πολὺν χρόνον ἐχόντων ἑαυτῶν τὸν κλῆρον, νυνὶ ἀγωνίζονται. ἐγὼ δὲ ὤμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσήκειν, τὸν τἀλλότρια ἀδίκως ἔχοντα οὐκ ἐγκαλεῖν, εἰ πολὺν χρόνον εἶχεν· ἀλλὰ χάριν εἰδέναι μὴ ἡμῖν, ἀλλὰ τῇ τύχῃ, ὅτι πολλαὶ καὶ ἀναγκαῖαι διατριβαὶ ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ὥστε νυνὶ περὶ τούτων ἡμῖν ἀγωνίζεσθαι. ὅτι μὲν οὖν τοιοῦτοι εἰσιν οἱ ἄνθρωποι, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ μέλει αὐτοῖς οὐδὲν, ὅτε οἶκος ἐρημωμένος ἀγνίου, ὅτε τἄλλων ὅσα σφενωμοῦσιν· οἱ νῦν γε, ὦ ζεῦ καὶ θεοί (τὰ μὲν ἄλλα τί αὖ τις λέγοι περὶ τούτων; πολλὰ γὰρ ἂν εἴη λέγειν) ἐν μιαρώτατον καὶ σφενομότατον διαπεπραγμένοι εἰσὶ καὶ μάλιστ' ἐνδεικνυμένοι, ὅτι οὐδὲν αὐτοῖς

A dunto: mulieres ponè sequuntor. Mulieri autem nefas esto in bona defuncti ingredi, itémque sequi cadauer; cùm in monumenta ducitur, annis sexaginta minori: ijs exceptis quæ intra sobrinas sunt: nec in bona defuncti ingrediatur, postquam elatum cadauer fuerit, mulier vlla: ijs exceptis quæ intra sobrinas sunt. Non sinit ingredi, quo in loco cadauer fuerit, vllam aliam mulierem, nisi cognatas vsque ad sobrinitatem: & ad sepulchrum vsque comitari easdem sinit. Iam Philomacha, Polemonis soror, patris Hagniæ, non consobrina fuit Hagniæ, sed amita. Soror enim fuit Polemonis, patris Hagniæ. Eubulides autem filius eius mulieris, frater patruelis fuit Hagniæ, cuius est hæreditas. Eubulidæ porrò filia fuit, huius pueri mater. Cognatas hasce iubet & adesse propositioni defuncti, & ad sepulchrum comitari: non Macartati matrem, neque Theopompi vxorem: neque enim cognatæ istæ sunt Hagniæ, sed fuerunt ex alia tribu Acamantia, & ex alio municipio Prospaltio: adeò vti prorsus non animaduerterint, defunctum esse Hagniam. Rem igitur isti supra modum impudẽtem moliuntur, si in ea opinione sunt, oportuisse nos & mulieres nostras, cadaueris Hagniæ, cum obijsset, hæredes esse, & persoluere omnia iusta, vt cognatos & genere proximos: hæreditatem autem tenere Macartatum, qui est è familia Stratij, & ex Apolexide* Prospaltij filia, Macartati sorore. Sed hoc neque iustum, neque fas est, Iudices. Lege mihi illa ex oraculo Apollinis Delphico: vt intelligatis, eum eadem dicere de cognatis, quæ legibus Solonis continentur.

B

ORACVLVM.

Quod felix faustúmque sit, quærit populus Atheniensis de ostento quod in cælo apparuit: quidnam agendum sit Atheniensibus, aut cui deo sacrificandum, aut vota nuncupanda, vt faustus sit ostenti euentus? Prodest Atheniensibus de ostento quod in cœlo apparuit, sacrificando litare Ioui summo, Mineruæ summæ, Herculi, Apollini seruatori, & * mittere ad Amphictyonas, de fortuna bona: Apollini Compitalitio, Latonæ, Dianæ, & compita suffire, & crateras statuere, & saltare, & coronas gestare patrio ritu, dijs deabúsque Olympijs omnibus dextris sinistrisque sublatis, meminisse munificentiæ: patrio ritu heroi principi, à quo cognominati estis, sacra facere, & munera offerre, & * parentalia defunctis præstari statis diebus à cognatis, secundum instituta. Auditis, Iudices, eadem loqui Solonem in legibus quæ deum in oraculo, iubentem, vt defunctis cognati statis diebus inferias dent? At nihil horum curæ fuit Theopompo, aut Macartato: sed illud duntaxat, vt ea tenerent, quæ ad eos non pertinerent: & queruntur, sibi nunc moueri controuersiam de hæreditate, quam longo tempore tenuerunt. Ego verò sic existimo, conuenire Iudices, vt is, qui aliena iniustè tenuit, non queratur se ea diutius tenuisse: sed gratiam habeat; non nobis, sed fortunæ, quòd multæ & necessariæ dilationes interim inciderunt, vt nunc demum de eis nobiscum certent. Isti autem tales homines sunt, Iudices, vt nihil curent, neque familiam Hagniæ desolatam, neque cætera in quibus leges violant: qui quidem, proh diuûm hominúmque fidem (reliqua narrare quorsum attineret? multa enim dici queant) vnum maximè & nefarium, & legibus contrarium facinus perpetrarunt:

C

Criminatio impietatis & auariciæ aduersariorũ, & commendatio sui, & pueri.

runt: quo potissimùm ostenderunt, sibi nihil aliud esse curæ, nisi pecuniam. Nam cùm primùm Theopompus nobiscum de hæreditate Hagniæ disceptarat, eo modo quem audistis: statim declarauit existimare se, aliena se occupare. Quod enim maximi erat precij in prædijs Hagniæ, & maximæ admirationi erat vicinis & alijs hominibus oleæ: eas effoderunt, & extirparunt amplius mille stirpes, quæ magnam olei copiam afferebant. eas isti extirpatas vendiderunt, & immensam argenti copiam receperunt. eáque fecerunt isti, cum actioni obnoxia esset hæreditas Hagniæ, ex ea lege, qua isti freti, matrem huius accusarant. Vt autem me vera dicere appareat, & istos extirpasse oleas constet, ex ijs prædijs quæ Hagnias reliquit: horum testes vobis producemus vicinos, & ex cæteris quos accersiuimus, cum testificaremur. Recita testimonium.

TESTIMONIVM.

Testantur se secutos, accersitos à Sositheo ad Araphena in Hagniæ agros, cum Theopompus Hagniæ hæreditatem creuisset: & sibi ostendisse Sositheum oleas dum extirparentur ex Hagniæ agro. Quòd si, Iudices, solùm in defunctum iniurij fuissent: grauiter peccassent, sed non adeò. nunc istæ iniuriæ & contumeliæ ad totã rempub. pertinent: idq; ita esse, lege audita, cognoscetis. Recita legem.

LEX.

Si quis oleam Athenis effoderit (nisi ad templum Athenienſium publicum aut municipale requiratur) in suos vsus vsque ad binas oleas quotannis (nisi ad funus ijsdem vtendum sit) centenas de singulis oleis drachmas ærario debeto, atque eius mulctæ decimæ Mineruæ sunto: debeto & homini priuato, à quo reus peractus fuerit, centenas drachmas in singulas oleas. * Actio autem harum rerum apud eos magistratus instituatur, quarum quique iudices sunt: & actor sportulas ponat suæ partis. Qui autem condemnatus fuerit: eum prætores inscribunto, apud quos iudicium fiet exactoribus de eo quod in ærarium redit: quæstoribus Mineruæ, de eo quod deæ consecratum est. Quod ni inscripserint: ipsi debento. Lex quidem hæc firma est. illud autem cogitate ipsi vobiscum, Iudices: quidnam putetis nos perpessos esse superiore tempore ab istis, istorúmque petulantia, qui tantam vestram vrbem contempserunt, & leges vestras? & quod apertè legibus interdictum est, adeò contumeliosè prædia deuastarunt, quæ reliquit Hagnias? Lex autem vetat vel in proprio patrimonio ista fieri. Multum scilicet isti curant, an legibus vestris obtemperent, aut Hagniæ familia desoletur? Ego verò de meipso pauca dicam apud vos, Iudices: atque ostendam, aliter quàm istis, curæ mihi fuisse Hagnianam familiam, vt ne interiret. Nam & ipse sum Buselini generis. Habronis enim Buseli filij neptem è filia, duxit Callistratus Eubulidæ filius, Buseli nepos: & ex Habronis nepte, & Callistrato, nepote Habronis, nata est mater nostra. Ego verò matrem huius, iudicio euictam duxi: natique mihi filij sunt quatuor, vna filia. His nomina imposui, Iudices, hæc: natu maximo Sosiæ, patris mei: vt æquum est, & natu maximo id nomen restitui. proximè ab hoc nato, nomen feci Eubulidæ, quod nomen fuit patri matris pueri huius. Ei qui hunc sequitur, Menesthei nomen imposui: nam &*

A τοῖς μέλλ, πλὴν ἢ πλεονεκτεῖν. ὁ γὰρ ἔφθη ὁ Θεόπομπος τὴν δημοσιείαν ἡμῖν ποιησάμενος ἢ κλῆρος ἢ ἁγνίας, τὸν τρόπον ἢ τὸν, ὃν ὑμεῖς ἀκηκόατε· καὶ αὐτὸς ἐνεδείξατο, ὅτι τὰ ἀδικοῦντα προσήκοντο· ἑαυτῷ ἔχειν νομίζων· ὁ γὰρ ὡς πολέλιστα, καὶ ὑπὸ τῶν προσχώρων, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, αἱ ἐλαῖαι· ταύτας ἐξωρύττον, καὶ ἐξεπρέμνιζον, πλέον ἢ χίλια σελέχη, ὅθεν ἔλαιον πολὺ ἐγίνετο. ταύτας ὅστις ἀπέδοντο ἐκπρεμνίσαντες, καὶ δραχμὴν ὑπέρπολυ ἔλαβον. καὶ ταῦτ' ἐποίουν ὅστοι, δημοσίκα ὄντ. ἢ κλῆρος, τὸ ἀγνίας κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὃν πρ ὅστοι τὸν τοῦτο μητέρα προσεκαλέσαντο. ὅτι δὴ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐξεπρεμνίσαν ὅστοι τὰς ἐλαίας ἐκ τῶν χωρίων, ὧν ἁγνίας καταλιπὼν μάρτυρας ὑμῖν τούτων παρεξόμεθα τούς τε προσχώρους, καὶ τοὺς ἄλλους οὓς παρεκαλέσαμεν, ὅτε ἐμαρτυρόμεθα. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία.

Μαρτυροῦσιν ἀκολουθήσαντες δεῦρο Φλιάσιε, παρακληθέντες ὑπὸ Σωσιθέου, εἰς τοὺς ἁγνίας ἀγροὺς, ἐπειδὴ Θεόπομπος ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ ἁγνίου, καὶ δημοσιεύσαι αὐτοῖς Σωσίθεον, τὰς ἐλαίας πρεμνιζομένας ἐκ τοῦ ἁγνίου ἀγροῦ. εἰ μὲν γίνωσκω, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν τεθνηκότα B μόνον ὕβριζον ταῦτα διαπραξάμενοι. δεινὰ μὲ ἐποίουν, ἤδιον δέ. νυνὶ δὴ καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν τοῦτο ὑβρίκασι καὶ παρανενομήκασιν. γνώσεσθε δὴ, ἐπειδὰν τοῦ νόμου ἀκούσητε. ἀναγίγνωσκε τὸν νόμον.

Νόμος.

Εὰν τὶς ἐλαίαν ἀθλεύσῃσιν ἐξορύττῃ (ἐὰν μὴ εἰς ἱερὸν ἀθηναίων δημόσιον ἢ δημοτικὸν ἢ) ἑαυτῷ χρήσασθαι μέχρι δυοῖν ἐλαίαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, ἢ ὅσαι ἀποθαίνουσι δεῖ χρήσασθαι· ὀφείλειν ἑκατὸν δραχμὰς τῷ δημοσίῳ τὴν ἐλαίας ἑκάστης· τὸ δὲ δημοσίκαρον τούτου τὴν θεὸν εἶναι· ὀφειλέτω δὲ καὶ ἰδιώτῃ τῷ ἐπεξιόντι ἑκατὸν δραχμὰς κατὰ ἑκάστην ἐλαίαν. τὰς δὲ δίκας εἶναι πρὸς τούτων πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι. πυλαιεῖα δὲ διδόντω διώκων ἢ αὐτοῦ μέρος. ὅτου δ' ἂν καταγνωσθῇ, ἐγγραφόντων οἱ ἄρχοντες πρὸς οὓς ἂν ᾖ ἡ δίκη τῆς πράξεως ὁ τῷ δημοσίῳ γίνεται), *τῆς ταμίαις τῆς θεοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ἐγγράφωσιν, αὐτοὶ ὀφειλόντων. ὁ μὲν νόμος ὅτι κυρός. ἐκεῖνο δ' ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τί ποτ' οἴεσθε ἡμᾶς πάσχειν ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ ὑπὸ τούτων, καὶ ὑπὸ τῆς ὕβρεως τῆς τούτων, ὅστις ὑμῶν, πόλεως τηλικαυτησὶ, καταφρόνησιν, καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους; καὶ ἃ διαῤῥήδην ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μὴ ποιεῖν, οὗτοι καταφρονηλικῶς ἠκίσαντο τὰ χωρία ἃ κατέλιπεν ἁγνίας; ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύει. μὴ δ' ἐκκόψαι τοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου τοῦτο ποιεῖν. πολύ γε αὐτοῖς μέλει, ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι, ἢ ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος ὁ ἁγνίου; ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βούλομαι περὶ ἐμαυτοῦ εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς διὰ βραχέων, καὶ δηλῶσαι, ὅτι οὐχ ὁμοίως τούτοις, δημέλειαν ἐποιησάμην τοῦ οἴκου τοῦ ἁγνίου, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται. ἐγὼ γὰρ εἰμι τοῦ γένους τοῦ βουτάδου. ἄβρων γὰρ ὁ βουτάδου ἡρῴου ἔλαβε τὴν θυγατρὶδ' καλλίστρατος, Εὐβουλίδου μὲν υἱὸς ὤν, βουτάδου δ' υἱιδοῦς. καὶ ἐκ τοῦ ἄβρωνος θυγατριδῆς καὶ καλλιστράτου τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ἄβρωνος ἐγένετο ἡ μήτηρ ἡ ἡμετέρα. ἐγὼ δ' ἐπεδικασάμην τοῦτο μητρός. καὶ ἐγένοντό μοι υἱεῖς μ' τέσσαρες, θυγάτηρ δὲ μία. τὰ δ' ὀνόματα ἐθέμην τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ τὸ τοῦ πατρὸς ἐμαυτοῦ ὄνομα σωσίας, ὥσπερ καὶ δίκαιόν ἐστι, καὶ ἀπέδωκα τῷ πρεσβυτάτῳ τοῦτο τὸ ὄνομα· τῷ δὲ μετὰ τὸν πρεσβύτατον γενομένῳ, τούτῳ ἐθέμην Εὐβουλίδῃ, ὅπερ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῷ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τούτου. τῷ δὲ μετὰ τοῦτον μενεσθέα ἐθέμην.

καὶ

καὶ γὰρ ὁ μενεσθεὺς οἰκεῖος ἦν τῆς ἐμῆς γυναικός· τῷ δὲ (A) νεωτάτῳ ἐθέμην ὄνομα καλλίστρατον, ὃ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῆς ἐμῆς μητρός. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν θυγατέρ᾽ ἔδωκα οὐδαμόσε ἔξω, ἀλλὰ τῷ ἀδελφιδῷ τῷ ἐμαυτοῦ, ὅπως, ἐὰν ὑγιαίνωσι καὶ οἱ ἐκ τούτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ὦσιν ἁγνίᾳ. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον διῴκησα, ὅπως ἂν μάλιστα διασῴζωνται οἱ οἶκοι οἱ ἀπὸ τοῦ βουσέλου. τουτουσὶ δὲ ἐξετάσωμεν πάλιν, καὶ πρῶτον μὲν τὸν νόμον τουτονὶ ἀνάγνωθι.

Νόμος.

Ὁ ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν ἐπικλήρων, καὶ τῶν οἴκων τῶν ἐξερημουμένων, καὶ τῶν γυναικῶν, ὅσαι μένουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ἀνδρῶν τῶν τεθνηκότων, φάσκουσαι κυεῖν. τούτων ἐπιμελείσθω, καὶ μὴ ἐάτω ὑβρίζειν, ἢ ποιεῖν τι παράνομον. κύριος δ᾽ ἔστω ἐπιβάλλειν κατὰ τὸ τέλος. ἐὰν δὲ μείζονος ζημίας δοκῇ ἄξιος εἶναι, προσκαλεσάμενος * πρόπεμπτα, καὶ τίμημα ἐπιγραψάμενος ὅ,τι ἂν δοκῇ αὐτῷ, εἰσαγέτω εἰς τὴν ἡλιαίαν. ἐὰν δ᾽ ἁλῷ, τιμάτω ἡ ἡλιαία περὶ τοῦ ἁλόντος ὅ,τι χρὴ αὐτὸν παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι.

πῶς ἂν οὖν μᾶλλον ἐξερημώσαιεν ἄνθρωποι οἶκον, ἢ εἴτινες τοὺς γένει ὄντας ἐγγυτάτω ἁγνίᾳ, τούτους ἐξελαύνοιεν, ἐξ (B) ἑτέρου οἴκου ὄντες τοῦ στρατίου; καὶ πάλιν, εἰ τὸν μὲν κλῆρον ἀξιοῖ ἔχειν τὸν ἁγνίου, ὡς γένει προσήκων, τὸ δ᾽ ὄνομά ἐστιν αὐτῷ μὴ ὅτι ἐκ τοῦ ἁγνίου οἴκου, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τοῦ στρατίου ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ προγόνου· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τῶν ἄλλων ἀπογόνων τῶν βουσέλου, τοσούτων γενομένων, οὐδενὸς ἔχει τὸ ὄνομα. ἀλλὰ πόθεν δή ἐστι τὸ ὄνομα ὁ μακάρτατος; ἐκ τῶν πρὸς μητρός. εἰσεποιήθη γὰρ οὗτος εἰς τὸν οἶκον τὸν μακαρτάτου, τοῦ προσπαλτίου, ἀδελφοῦ ὄντος τῆς μητρὸς τῆς τούτου, καὶ ἔχει καὶ ἐκεῖνον τὸν οἶκον. καὶ οὕτως ἐστὶν ὑβριστής, ὥστε γενομένου αὐτῷ υἱέως, τοῦ μὲν εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν οἶκον τὸν ἁγνίου υἱὸν τῷ ἁγνίᾳ ἐπελάθετο· καὶ ταῦτ᾽ ἔχων τὸν κλῆρον τὸν ἁγνίου, καὶ φάσκων πρὸς ἀνδρῶν αὐτῷ προσήκειν· τοῦτον δὲ τὸν υἱὸν τὸν γενόμενον τῷ μακαρτάτῳ εἰσπεποίηκε, * τῷ πρὸς μητρὸς εἰς τοὺς προσπαλτίους· τὸν δὲ ἁγνίου οἶκον εἴασεν ἔρημον εἶναι τὸ τούτου μέρος. φησὶ δὲ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ θεόπομπον προσήκειν ἁγνίᾳ. ὁ δὲ νόμος κελεύει ὁ τοῦ σόλωνος, κρατεῖν τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων. οὗτος δ᾽ οὑτωσὶ ῥᾳδίως κατεφρόνησε καὶ τῶν νόμων καὶ τοῦ ἁγνίου, καὶ εἰσεποίησε τὸν υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν πρὸς μητρός. πῶς ἂν γένοιντο τούτων ἄνθρωποι παρανομώτεροι ἢ βιαιότεροι; οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλ- (C) λὰ καὶ μνήματος ὄντος κοινοῦ ἅπασι τοῖς ἀπὸ τοῦ βουσέλου γενομένοις, καὶ καλεῖται τὸ μνῆμα βουσελιδῶν, πολὺς τόπος περιβεβλημένος, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον, ἐν τούτῳ τῷ μνήματι, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, οἱ ἀπὸ τοῦ βουσέλου γενόμενοι, κεῖνται, καὶ ὁ ἁγνίας καὶ εὐβουλίδης, καὶ ὁ πολέμων, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, τοσοῦτοι ὄντες, συγγενεῖς οἱ ἀπὸ τοῦ βουσέλου ἅπαντες οὗτοι κοινωνοῦσι τοῦ μνήματος τούτου. ὁ δὲ τουτουὶ πατὴρ μακαρτάτου, καὶ ὁ τούτου πάππος, οὐ κεκοινωνήκασι τοῦ μνήματος τούτου, ἀλλ᾽ αὐτοῖς ἰδίᾳ ἐποιήσαντο μνῆμα ἄποθεν τοῦ βουσελιδῶν μνήματος. δοκοῦσιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσήκειν τι τῷ οἴκῳ τῷ ἁγνίου; πλὴν τοῦ ἔχειν ἁρπάσαντες τὰ μὴ προσήκοντα; εἰ δ᾽ ἐξερημωθήσεται καὶ ἀνώνυμος ἔσται ὁ οἶκος ὁ ἁγνίου, καὶ ὁ εὐβουλίδου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ἁγνίου, οὐδὲ κατὰ τοὐλάχιστον πώποτ᾽ αὐτοῖς ἐμέλησεν. ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταί, βοηθῶ μὲν ὡς οἷός τ᾽ εἰμὶ, μάλιστα μὲν τοῖς τετελευτηκόσιν ἐκείνοις. οὐ πάνυ δέ ἐστι ῥᾴδιον τῶν τούτου παρασκευαῖς ἀνταγωνίζεσθαι. παραδίδωμι οὖν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν παῖδα τουτονὶ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ὑμῖν δικαιότατα δοκεῖ εἶναι. οὗτος εἰσπεποίηται εἰς τὸν οἶκον τὸν εὐβουλίδου, καὶ εἰσῆκται εἰς τοὺς φράτο-

nam & Menestheus cognatus vxori meæ fuit. Minimo nomen feci Callistrato, quod nomen patri matris meæ fuit. Præterea filiam etiam, nulli alieno collocaui, sed fratris mei filio: vt si valuerint, & horum liberi, ex eadem sint cum Hagnia familia. Ac ego quidem eam rationem inij, qua maximè familiæ, oriundæ à Buselo, conseruarentur. In istos autem rursus inquiremus. Sed legem prius hanc recita.

LEX.

*Prætor curam gerat pupillorum & pupillarum, & familiarum quæ intereunt, & matronarum quæ manent in ædibus maritorum defunctorum, se vterum ferre dicentes. horum curam gerat, neque sinat eis iniuriam fieri, aut quicquam in eos iniquum committi. & potestatem habeat autoritate magistratus, infligendæ pœnæ. Sin grauiore pœna dignus videbitur: * accersitum accuset, & mulcta suo arbitrio inscripta, in Heliæam introducat. Quòd si conuictus fuerit, pronunciet Heliæa, quid ei sit luendum, aut soluendum. Quo autem pacto magis vlli familiam alicuius extirpare possint, quàm si Hagniæ genere proximos expulerint ij, qui sunt ex alia Stratij familia? & rursus, si hæreditatem Hagniæ postulat vt cognatus, nomen autem habet nedum ex Hagniæ familia, sed nec è Stratij sui progenitoris? atque adeò, cum tanta fuerit Buseli posteritas: ne illorum quidem vllius nomen habet. Nam vnde est Macartati nomen? à materna familia. Adoptatus enim iste est in familiam Macartati Prospaltij, auunculi sui, & illam etiam habet familiam. Atque ita iniurius est, vt nato sibi filio, eum etiam in Hagniæ familiam introducere sit oblitus: ídque cum Hagniæ hæreditatem teneat, & eius se gentilem esse profiteatur: sed eum filium Macartato auunculo adoptandum dedit, in Prospaltium municipium: Hagnianam autem familiam, quantum in se fuit extingui passus est: qui idem dicit, patrem suum Hagniæ fuisse agnatum. Cum autem Solonis lex iubeat, mares & à maribus procreatos potiores haberi: iste adeò expeditè & leges & Hagniam contempsit, vt filium suum in maternam familiam adoptandum dederit. Quî fieri possint homines istis iniquiores, aut violentiores? Neque verò hoc solum commiserunt: sed cum Buselidæ omnes commune monumentum habeant, idque monumentum Buselidarum nominetur, amplum spacium circumseptum, vt antiqui solebant: in eo monumento, cæteri omnes orti à Buselo, siti sunt, Hagnias, Eubulides, Polemo, & reliqui omnes, tanta multitudo: vniuersi denique orti à Buselo id monumentum commune habent. Macartati autem pater, eiusdémque auus, eo monumento vsi non sunt: sed ipsi priuatim sibi monumentum fecerunt procul à Buselidarum monumento. Num videntur vobis, Iudices, quicquam ad Hagniæ familiam attinere: nisi quatenus ea, quæ nihil ad ipsos attinent, erepta occuparunt? sed vtrum intereat Hagniæ familia & Eubulidæ, Hagniæ patruelis, eorum etiam nomine abolito: eius rei cura nec minima illis vnquam fuit. Ego autem, Iudices, opitulor equidem, quantum possum maximè, defunctis illis: sed non omnino facilè est, istius apparatibus aduersari. Trado igitur, Iudices, vobis hunc puerum ita curandum, vt vobis æquissimum videbitur. Hic adoptatus est in familiam Eubulidæ, &*